

**Οι
Ολοκληρωμένες
Χωρικές
Στρατηγικές
(ΟΧΕ, ΒΑΑ &
ΤΑΠΤΟΚ)
στα Περιφερειακά
Προγράμματα
του
ΕΣΠΑ 2021-27**

Επιμέλεια:
Κοσμάς Σιδηρόπουλος
ksidiropoulos@eetaa.gr

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
1. Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (ΑΜ-Θ)	3
2. Κεντρική Μακεδονία (ΚΜ)	10
3. Δυτική Μακεδονία (ΔΜ)	14
4. Ήπειρος (ΗΠ)	19
5. Θεσσαλία (ΘΕΣ)	23
6. Ιόνιοι Νήσοι (ΙΟΝ)	26
7. Δυτική Ελλάδα (ΔΕ)	29
8. Στερεά Ελλάδα (ΣΤΕ).....	34
9. Αττική (ΑΤΤ)	39
10. Πελοπόννησος (ΠΕΛ).....	44
11. Βόρειο Αιγαίο (ΒΑΙ)	49
12. Νότιο Αιγαίο (ΝΑΙ).....	54
13. Κρήτη (ΚΡ).....	59

Εισαγωγή

Η συνέχιση της εφαρμογής των εδαφικών πολιτικών, αποτελεί και στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 πολύ σημαντική διάσταση για την πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το 5,7% των συνολικών πόρων της Κοινοτικής Συνδρομής (20,9 δις €) στο ΕΣΠΑ 21-27 θα διατεθούν για τις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ), τόσο στις πόλεις όσο και στον εξω-αστικό χώρο.

Η πολιτική αυτή στην Ελλάδα είναι ενταγμένη στα Περιφερειακά Προγράμματα, των οποίων αποτελεί το 18% περίπου της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης.

Ο ρόλος των τοπικών φορέων, ιδίως των Δήμων, είναι κομβικός για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών (ΟΧΕ, ΒΑΑ & ΤΑΠΤΟΚ). Ήδη, από το Σεπτέμβριο του 2022, τα Περιφερειακά Προγράμματα είναι εγκεκριμένα και αρχίζει η υλοποίησή τους.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών προϋποθέτει έγκαιρη προετοιμασία και καλή γνώση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα Περιφερειακά Προγράμματα. Στην ανάγκη αυτή ανταποκρίνεται η εργασία αυτή.

Είναι «οργανωμένη» σε δεκατρία μέρη, ένα για κάθε Περιφέρεια (και Περιφερειακό Πρόγραμμα) της χώρας, προκειμένου να διευκολύνει τους αναγνώστες / χρήστες στο να εντοπίζουν αμέσως τα δεδομένα που αφορούν τη συγκεκριμένη Περιφέρεια, στην οποία δραστηριοποιείται ο Δήμος ή άλλοι τοπικοί φορείς. Αντλεί και παραθέτει τις βασικότερες πληροφορίες από τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, που αφορούν στις ΟΧΕ, ΒΑΑ & ΤΑΠΤΟΚ, με τυποποιημένο και εύληπτο τρόπο. Η εργασία αυτή παρέχει την αναγκαία βασική πληροφόρηση, για την προετοιμασία του σχεδιασμού για κάθε χωρική στρατηγική και συγχρόνως υποβοηθά στον εντοπισμό των ειδικότερων απαιτήσεων που οι Δήμοι και οι λοιποί τοπικοί φορείς οφείλουν να αναζητήσουν.

Οι βασικές θεσμικές διατάξεις που διέπουν την υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών είναι τα άρθρο 25 & 26 του ν. 4914/2022. Σε εφαρμογή αυτών των διατάξεων αναμένονται οι ειδικότερες οδηγίες –με τη μορφή Εγκυκλίων ή και Οδηγών- που θα αφορούν συνολικά στην εφαρμογή των χωρικών στρατηγικών ή πιο εξειδικευμένες κατευθύνσεις για κάθε Περιφερειακό Πρόγραμμα.

Το παρόν κείμενο απευθύνεται ιδίως στους Δήμους και τα στελέχη τους (αιρετά και υπηρεσιακά), δεδομένου ότι αυτοί, ως τοπικοί φορείς, αποτελούν τους βασικούς πολιτικούς και επιχειρησιακούς συντελεστές σχεδιασμού των ΟΧΕ.

Ενδεικτικό της σημαντικότητας των χωρικών στρατηγικών στα Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί η αύξηση των πόρων κατά 40% σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, αλλά και η μεγαλύτερη συγκέντρωση σε αστικές παρεμβάσεις, έναντι των εξωαστικών.

Ως προς το πλήθος των παρεμβάσεων από 37 αστικές παρεμβάσεις την περίοδο 2014-20, το πλήθος τους αυξάνεται σε 52 την περίοδο 2021-27 και οι εξωαστικές από 24 αυξάνονται σε 33. Σε ορισμένα Προγράμματα αναφέρεται η δυνατότητα για έγκριση και άλλων ΟΧΕ, πέραν αυτών που αναφέρονται ρητά.

Η κατανομή της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης για τις χωρικές στρατηγικές των δύο προγραμματικών περιόδων παρουσιάζεται στους Πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας Α. Χωρικές στρατηγικές ΕΣΠΑ 2014-2020

Περιφέρεια	Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ - €)			
	ΠΕΠ	ΒΑΑ	ΟΧΕ/ΤΑΙΠΤοΚ	Σύνολο
ΑΜΘ	457.129.769	25.578.867	55.207.000	80.785.867
ΚΜ	894.840.260	106.360.940	5.047.900	111.408.840
ΔΜ	294.446.136	41.680.000	36.600.000	78.280.000
ΗΠ	295.504.762	30.700.000	25.900.000	56.600.000
ΘΕΣ	376.696.492	48.429.429	0	48.429.429
ΙΟΝ	201.696.536	27.700.000	14.779.000	42.479.000
ΔΕ	449.335.884	64.860.000	62.153.953	127.013.953
ΣΤΕ	193.228.396	30.150.000	31.400.000	61.550.000
ΑΤΤ	1.050.256.190	259.815.061	0	259.815.061
ΠΕΛ	254.905.332	17.585.000	31.100.000	48.685.000
ΒΑΙ	269.341.277	19.000.000	39.213.700	58.213.700
ΝΑΙ	154.847.416	5.350.624	0	5.350.624
ΚΡ	394.196.731	26.733.612	37.050.000	63.783.612
Σύνολο	5.286.425.181	703.943.533	338.451.553	1.042.395.086

Πίνακας Β. Χωρικές στρατηγικές ΕΣΠΑ 2021-2027

Περιφέρεια	Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ - €)			
	Περιφερειακό Πρόγραμμα	ΒΑΑ	ΟΧΕ/ΤΑΙΠΤοΚ	Σύνολο
ΑΜΘ	639.098.845	71.000.000	42.394.058	113.394.058
ΚΜ	1.440.102.734	221.793.245	36.105.878	257.899.123
ΔΜ	394.110.958	40.578.902	30.000.000	70.578.902
ΗΠ	426.065.900	34.612.022	41.689.494	76.301.516
ΘΕΣ	553.885.667	71.645.627	27.546.342	99.191.969
ΙΟΝ	287.594.481	37.200.614	14.302.908	51.503.522
ΔΕ	628.447.202	81.290.232	31.254.504	112.544.736
ΣΤΕ	426.065.902	55.112.022	21.189.494	76.301.516
ΑΤΤ	1.616.995.496	249.746.442	40.000.000	289.746.442
ΠΕΛ	410.088.431	35.372.067	38.068.142	73.440.209
ΒΑΙ	394.019.400	58.300.000	43.949.585	102.249.585
ΝΑΙ	285.352.150	23.000.000	25.000.000	48.000.000
ΚΡ	564.537.315	73.023.428	17.461.635	90.485.064
Σύνολο	8.066.364.472	1.047.674.605	413.962.042	1.461.636.647

1. Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (ΑΜ-Θ)

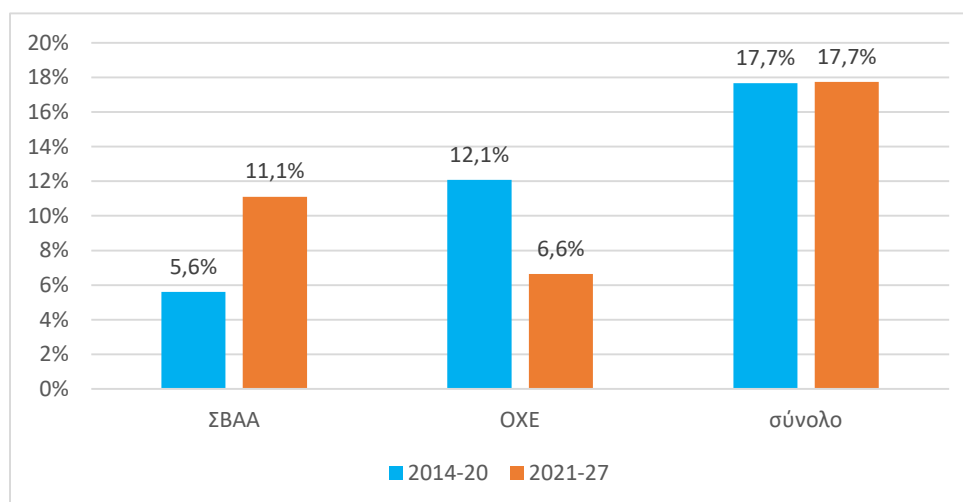
1.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

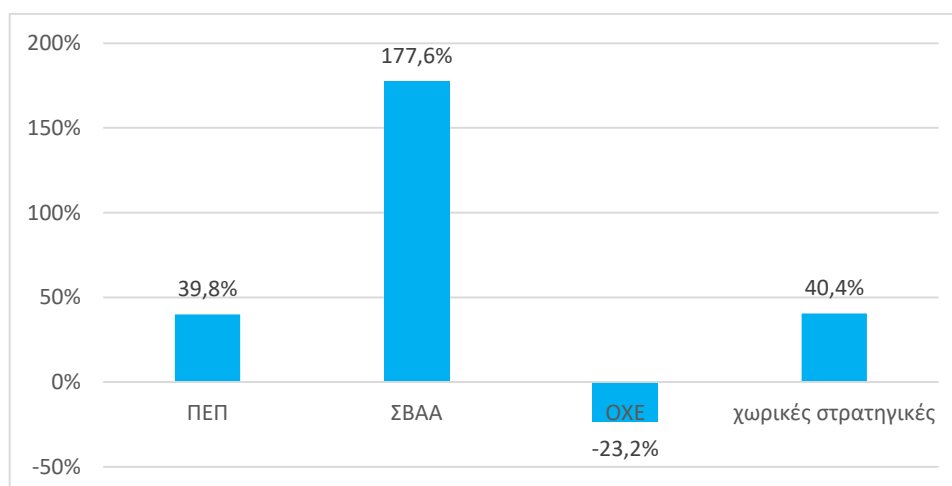
Πίνακας 1.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	Σύνολο χωρικών στρατηγικών
2014-20	457.129.769	25.578.867	55.207.000	80.785.867
2021-27	639.098.845	71.000.000	42.394.058	113.394.058

Γράφημα 1.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜΘ

Γράφημα 1.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜ-Θ (2021-27 vs 2014-20)

1.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές στρατηγικές (ΣΒΑΑ)

1.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής ανάπτυξης αποσκοπεί στην αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων, ως απόρροια της οικονομικής ύφεσης, αλλά και της πανδημίας του Covid-19 (αυξημένη ανεργία, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, περιβαλλοντική υποβάθμιση, περιβαλλοντικές και κλιματικές προκλήσεις στην κατεύθυνση της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050, αξιοποιώντας τις ψηφιακές τεχνολογίες κτ).

Θα υλοποιηθούν σε πόλεις κωμοπόλεις και προάστια της Περιφέρειας που, σύμφωνα με το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο, αποτελούν έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της, με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Καβάλα (συνεχιζόμενη)
2	Δράμα (συνεχιζόμενη)
3	Κομοτηνή (νέα)
4	Ξάνθη (νέα)
5	Αλεξανδρούπολη (συνεχιζόμενη)

1.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι δράσεις και οι κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων Στρατηγικών, με σχεδιασμό βάσει της προσέγγισης “bottom up”, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Η κατανομή των πόρων ανά ΣΒΑΑ θα πραγματοποιηθεί από τη ΔΑ εκ των προτέρων, ενώ η διαδικασία επιλογής δεν θα είναι ανταγωνιστική.

Η ωρίμανση και υλοποίηση των έργων/δράσεων κάθε στρατηγικής θα υποστηριχτεί μέσω ειδικής ομάδας που θα ορίζεται με την απόφαση έγκρισης της στρατηγικής

1.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

1.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος
- Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός εμβληματικών κτηρίων (ιστορικών, χαρακτηρισμένων και μη) και απόδοση προς χρήση για όφελος των πολιτών
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων (Ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων)
- Δημιουργία Αναβάθμιση Εκσυγχρονισμός δημοτικών αγορών
- Δημιουργία Αναβάθμιση Εκσυγχρονισμός δημοτικών χώρων άθλησης & αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών»
- Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων
- Κατασκευή Αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών - πεζοδρομήσεις - πεζογέφυρες - αλλά και πρόσβασης ασφάλειας εξυπηρέτησης ΑμεΑ
- Κατασκευή Επέκταση Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων
- Προώθηση καθαρών αστικών μεταφορών. Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις σε αστικές συγκοινωνίες θα βασίζονται στις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στα ΣΒΑΚ
- Κατασκευή Επέκταση Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών
- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός εργασίες)
- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου
- Εγκαταστάσεις Συστήματα διαλογής / ανακύκλωσης απορριμμάτων (υποδομές μικρής κλίμακας: πράσινες γωνιές, πράσινα σημεία)
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων
- Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων-εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός
- Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων
- Υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
- Τοπικά χωρικά και πολεοδομικά σχέδια

1.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	3.000.000
025. Εκκόλαψη επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παραγωγών επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων	1.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	7.000.000
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	3.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	4.000.000
077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	2.000.000
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	2.000.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	7.000.000
122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	8.000.000
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	5.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	7.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	7.500.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	10.000.000
170. Βελτίωση της ικανότητας των αρχών του προγράμματος και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των ταμείων	2.000.000
σύνολο	71.000.000

1.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές στρατηγικές (ΟΧΕ)

1.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με τις δύο ΟΧΕ επιδιώκεται αφενός μεν η ενίσχυση της Περιφέρειας ως τουριστικός προορισμός και η αξιοποίηση των μοναδικών φυσικών πόρων που διαθέτει για την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και κατά συνέπεια του πληθυσμού.

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Πολιτιστική - Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού (συνεχιζόμενη)	Κρίνεται σημαντική η συνεισφορά στη διαμόρφωση νέας ταυτότητας και την ανάδειξη της Περιφέρειας σε έναν διακριτό, διεθνούς εμβέλειας τουριστικό προορισμό.
2	Οροσειρά Ροδόπης και Ποταμού Νέστου (νέα)	Ενοποιητικό στοιχείο της ΟΧΕ αποτελεί το φυσικό περιβάλλον, είναι δε καθορισμένη ως Περιοχή Ειδικής Χωρικής Παρέμβασης (ΠΕΧΠ). Βασικό στόχο αποτελεί η ανάδειξη της μοναδικής ταυτότητας της περιοχής, η αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της στην κατεύθυνση της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και της οικοανάπτυξης και η βελτίωση της προσβασιμότητας και της διατήρησης του πληθυσμού των οικισμών.

1.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι δράσεις και οι κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων Στρατηγικών, με σχεδιασμό βάσει της προσέγγισης “bottom up”, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Η ωρίμανση και υλοποίηση των έργων/δράσεων κάθε επιμέρους στρατηγικής θα υποστηριχτεί μέσω ειδικής ομάδας που θα ορίζεται με την απόφαση έγκρισης της στρατηγικής.

1.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Η ΟΧΕ «Πολιτιστική - Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού» πρέπει να αναθεωρηθεί και να εγκριθεί μέχρι το Μάρτιο του 2024.

1.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Προστασία Ανάπτυξη Προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας των υπηρεσιών τουρισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και υπηρεσιών
- Προστασία Ανάπτυξη Προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού και σε περιοχές Natura 2000
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων. Ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων
- Δημιουργία Αναβάθμιση Εκσυγχρονισμός δημοτικών χώρων άθλησης αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών»

- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων. Δημιουργία Αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, Αξιοποίησης αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων δημοτικών χώρων
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου – πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων
- Βελτίωσης της ποιότητας και της ποσότητας ύδατος
- Ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών
- Κοινωνικές υποδομές για την κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.
- Κινητά στοιχεία στον τομέα της υγείας
- Κατασκευή Αναβάθμιση υποδομών: ασφάλειας πεζών, πεζοδρομήσεις, πεζογέφυρες, πρόσβασης-ασφάλειας-εξυπηρέτησης ΑμεΑ
- Κατασκευή Επέκταση Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων.
- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, σχέδια δράσεων αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.
- Εγκαταστάσεις Συστήματα διαλογής, ανακύκλωσης απορριμμάτων, υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές πράσινα σημεία) αρμοδιότητας των Δήμων
- Τοπικά Χωρικά σχέδια

1.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	1.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.000.000
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	2.000.000
059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.000.000
062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	3.000.000

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	1.000.000
065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	2.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.000.000
068. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: επεξεργασία υπολειμμάτων αποβλήτων	2.000.000
078. Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	1.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	1.000.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	1.000.000
093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	4.000.000
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.000.000
130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	1.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	4.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.000.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	4.394.058
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	3.000.000
170. Βελτίωση της ικανότητας των αρχών του προγράμματος και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των ταμείων	2.000.000
σύνολο	42.394.058

2. Κεντρική Μακεδονία (ΚΜ)

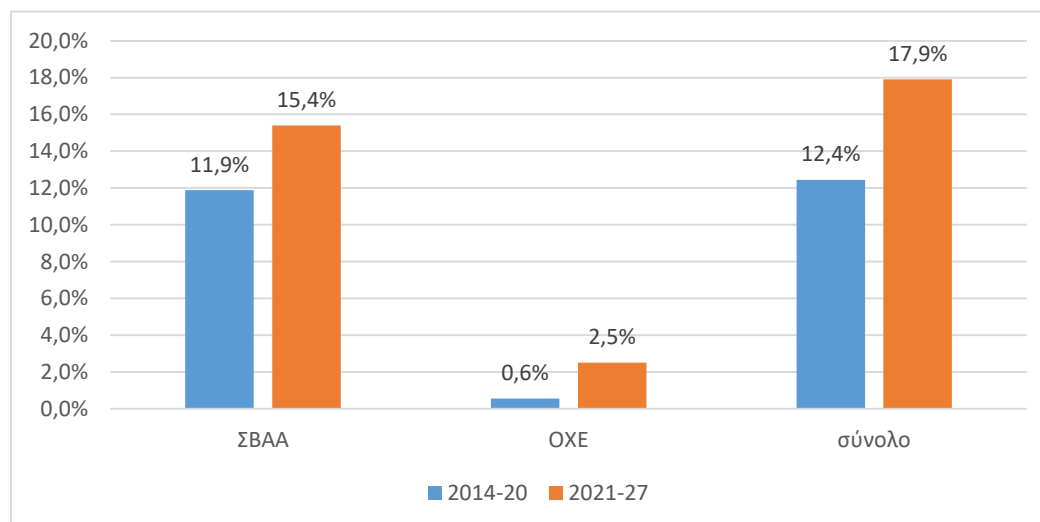
2.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά μάλιστα με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

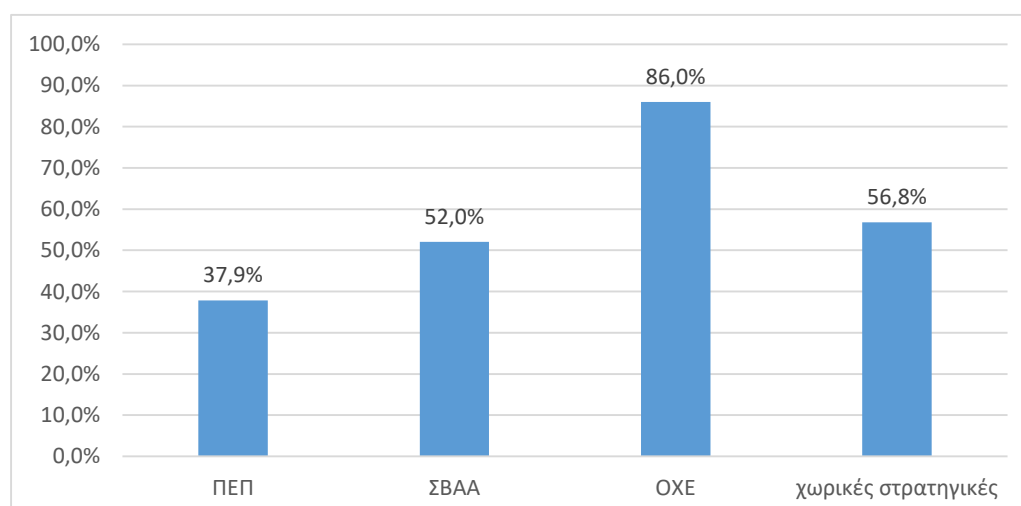
Πίνακας 2.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο στρατηγικών
2014-20	894.940.260	106.360.940	5.047.900	111.408.840
2021-27	1.440.102.734	221.793.245	36.105.878	257.899.122

Γράφημα 2.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜΘ

Γράφημα 2.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜ-Θ (2021-27 vs 2014-20)

2.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

2.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Από το Πρόγραμμα επιλέγεται ο σχεδιασμός και εφαρμογή ΣΒΑΑ στη Μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και τα δύο αστικά κέντρα της Περιφέρειας με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή (ΛΜΠ) Θεσσαλονίκης (συνεχιζόμενη)	Αντιμετώπιση σημαντικών ανισοτήτων, των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων, οι οποίες επιτείνονται από προβλήματα αποκλεισμού, ρύπανσης και τρωτότητας στις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής, έλλειψη πράσινων υποδομών, κυκλοφοριακή συμφόρηση, άναρχη διάχυση του δομημένου χώρου. Τα προβλήματα έχουν επίπτωση στη δυναμικότητα και ικανότητα των υποδομών, συνεπάγονται συνεχώς αυξανόμενες επενδυτικές ανάγκες και, επιπλέον, παρεμποδίζουν την άσκηση κινητήριου ρόλου της μητρόπολης για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, την εξισορρόπηση του αστικού δικτύου της και την ανάκτηση μια σημανουσας επωφελούς για όλη την Περιφέρεια διεθνούς θέσης στο πλαίσιο της οικονομίας των νοτίων Βαλκανίων
2	Σέρρες (συνεχιζόμενη)	Αντιμετώπιση κοινωνικών και δημογραφικών προκλήσεων (ανεργία, γήρανση και χαμηλό βαθμό αντικατάστασης), οξυμένων κυκλοφοριακών προβλημάτων (συμφόρηση, θόρυβο, ρύπανση, κακή πεζή προσβασιμότητα), έλλειψη πράσινων υποδομών και ανεπάρκεια πολεοδομικού σχεδιασμού.
3	Κατερίνη (συνεχιζόμενη)	

2.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η επικαιροποίηση της στρατηγικής της Θεσσαλονίκης θα βασίζεται στο όραμα του 2016 και αναφέρεται σε μια «Θεσσαλονίκη ανταγωνιστική και καινοτόμα, συνεκτική, βιώσιμη και ισόρροπη, πράσινη και ανθεκτική».

Οι ΣΒΑΑ στις Σέρρες και Κατερίνη θα στοχεύσουν στην διαμόρφωση πιο όμορφων, βιώσιμων και συμπεριληπτικών μορφών συμβίωσης (New European Bauhaus) για την επίλυση των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών προβλημάτων τους.

Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΣΒΑΑ, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους.

2.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν.

2.2.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	45.882.353
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	9.411.765
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	23.529.412
083. Υποδομές ποδηλασίας	10.000.000
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	132.969.715
σύνολο	221.793.245

2.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

2.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με τις δύο ΟΧΕ επιδιώκεται Προστασία του οικολογικού αποθέματος, ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε νέες ειδικές μορφές τουρισμού: (αρχαιολογικός, θρησκευτικός, περιπατητικός). Υποστήριξη βιώσιμων θέσεων εργασίας και ενίσχυση πλεονεκτημάτων / άμβλυση μειονεκτημάτων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα τουριστικών περιοχών. Αποτελούν κύριο στόχο του προγράμματος τουριστικής προβολής της ΠΚΜ και η αναπτυξιακή στόχευση σε αυτές θα συνεργεί με τη στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης.

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Δυτική ορεινή-ημιορεινή ζώνη (νέα)	Ορίζεται από το ΠΧΣ, με δυνατότητες ανάπτυξης στον τομέα του ορεινού-ημιορεινού τουρισμού με το δίκτυο αντίστοιχων εγκαταστάσεων-επιχειρήσεων-φορέων μαζί με το υπό διαμόρφωση δίκτυο αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων, και με πόλους έλξης διεθνούς εμβέλειας όπως Βεργίνα και Δίον αφενός και Όλυμπος (παγκόσμιο Απόθεμα Βιόσφαιρας - MAB - της UNESCO). Το δίκτυο των αστικών και ημιαστικών οικισμών που υποστηρίζει τις δραστηριότητες στη ζώνη αυτή θα εξεταστεί με βάση τις μελέτες οικισμών και τους ιδιαίτερους μορφολογικούς όρους του ΥΠΕΝ.
2	Ανατολική ζώνη (νέα)	Ορίζεται από το ΠΧΣ, κατά μήκος της ακτής του Στρυμονικού κόλπου, με αυξημένες επίσης δυνατότητες στον τομέα του τουρισμού και με «αγκύρωση» στους δύο πολιτιστικούς πόρους διεθνούς εμβέλειας και πόλους έλξης της Αμφίπολης βόρεια (περιλαμβάνεται) και του Αγ. Όρους νότια (δεν περιλαμβάνεται).

2.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η οριστικοποίηση των περιοχών παρέμβασης, οι κύριες δράσεις και το σύστημα διακυβέρνησης αποτελούν αντικείμενο ειδικής εμπειρογνωμοσύνης, η οποία θα ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2023.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών.

Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

2.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

2.3.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	36.105.878
σύνολο	36.105.878

3. Δυτική Μακεδονία (ΔΜ)

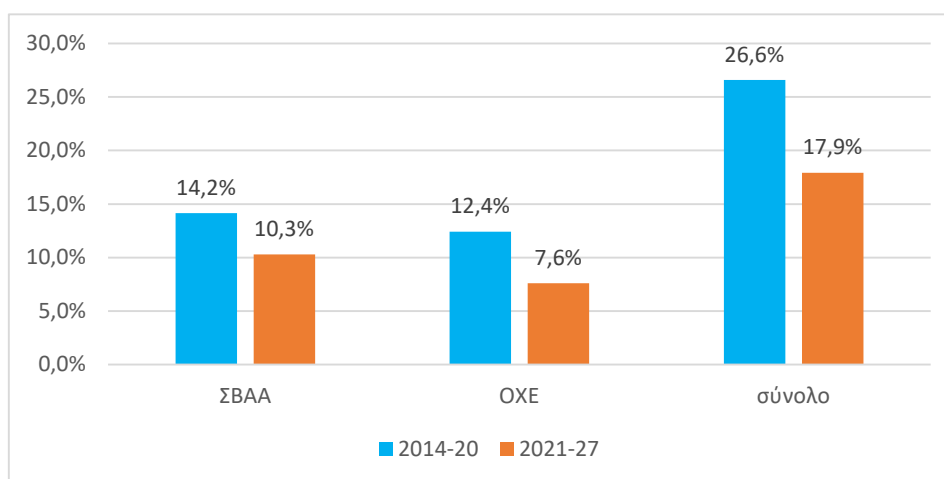
3.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

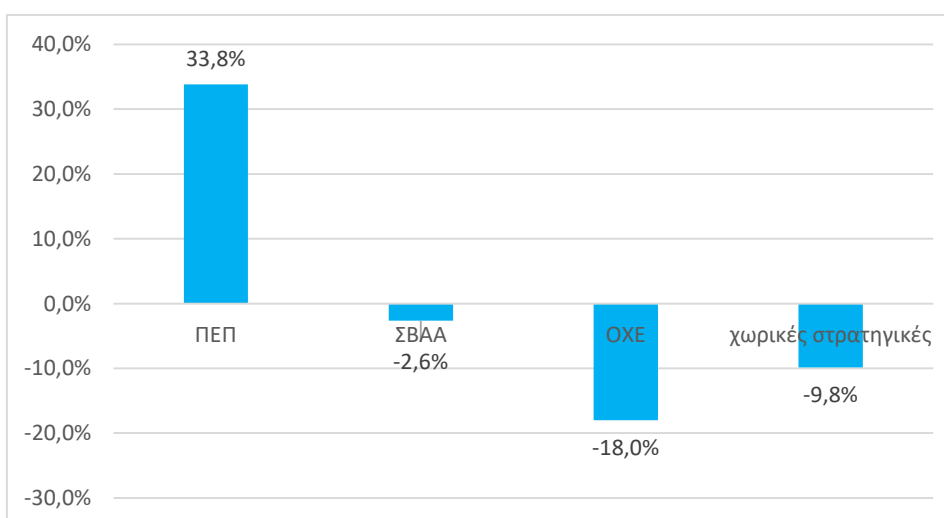
Πίνακας 3.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΔΜ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	294.446.136	41.680.000	36.600.000	78.280.000
2021-27	394.110.958	40.578.902	30.000.000	70.578.902

Γράφημα 3.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΔΜ

Γράφημα 3.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΔΜ (2021-27 vs 2014-20)

3.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

3.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Προβλέπεται η συνέχιση και των πέντε (5) ΣΒΑΑ που είχαν εγκριθεί την προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Γρεβενά (συνεχιζόμενη)
2	Καστοριά (συνεχιζόμενη)
3	Κοζάνη (συνεχιζόμενη)
4	Πτολεμαΐδα (συνεχιζόμενη)
5	Φλώρινα (συνεχιζόμενη)

3.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι νέες (επικαιροποιημένες - αναβαθμισμένες) ΣΒΑΑ θα υλοποιηθούν, σε συνέχεια των υφιστάμενων με δυνατότητα, κατά την κρίση των Αστικών Αρχών, να επεκταθούν χωρικά προκειμένου να καλύψουν το σύνολο ή μέρος του αστικού χώρου.

Ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η υλοποίηση των ΣΒΑΑ θα υλοποιηθεί μέσω Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (ΕΦΔ), που θα ενισχυθούν από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

Τα έργα των ΣΒΑΑ μπορούν να συνοδευτούν με υποστήριξη των δικαιούχων (π.χ. διακριτό υποέργο στήριξης).

Για την παρακολούθηση των Στρατηγικών προβλέπεται η συγκρότηση Ομάδας Παρακολούθησης της υλοποίησης των χωρικών Στρατηγικών, τόσο σε περιφερειακό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Στρατηγικής.

3.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι ΣΒΑΑ θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν.

3.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Ενίσχυση ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης
- Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών
- Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων
- Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των οχημάτων των μέσων μαζικής μεταφοράς
- Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας
- Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής περιουσίας
- Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης
- Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ

3.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
017. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις που συμμορφώνονται με τα κριτήρια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή ενεργειακής απόδοσης	3.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.000.000
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	8.578.902
090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	7.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	9.000.000
σύνολο	40.578.902

3.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

3.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με τις δύο ΟΧΕ επιδιώκεται η αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων και των ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας), με δυνατότητα συνέργειας με άλλα μέσα πολιτικής (π.χ. σε περιοχές Natura 2000).

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Ολοκληρωμένη ανάπτυξη και προστασία των λιμναίων και ποτάμιων οικοσυστημάτων (συνεχιζόμενη)	Με την αναθεώρηση δύναται να διευρυνθούν τα όρια της περιοχής παρέμβασης συμπεριλαμβάνοντας περιοχές των λιγνιτικών πεδίων. Ιδιαίτερη επιδίωξη η προστασία και ανάδειξη των μνημείων πολιτισμού.
2	Ανάδειξη και ανάπτυξη του Γεωπάρκου Γρεβενών – Κοζάνης (νέα)	Αποσκοπεί στην εξασφάλιση προστιθέμενης αξία από την υπαγωγή του Γεωπάρκου στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων τής UNESCO.

3.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η υλοποίηση των ΟΧΕ θα πραγματοποιηθεί από Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ), οι οποίοι θα ενισχυθούν από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

Η εξειδίκευση των δράσεων θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού των ΟΧΕ, λαμβάνοντας υπ' όψη και το τοπικό πρόγραμμα Leader και το αντίστοιχο της ΔΑΜ.

Τα έργα των ΟΧΕ μπορούν να συνοδευτούν με υποστήριξη των δικαιούχων (π.χ. διακριτό υποέργο στήριξης).

Προβλέπεται η συγκρότηση Ομάδας Παρακολούθησης των ΟΧΕ, με αντικείμενο το συντονισμό του σχεδιασμού και της υλοποίησής τους.

3.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Η συνεχιζόμενη ΟΧΕ θα πρέπει να εγκριθεί μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθεί.

3.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημόσιων Υποδομών
- Κατασκευή, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση των υποδομών ύδρευσης
- Υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων για την προστασία των υδάτινων αποδεκτών
- Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων
- Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση των περιοχών Natura 2000
- Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας
- Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας
- Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής παρουσίας
- Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης
- Προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού
- Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ

3.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5.000.000
062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	3.000.000
065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	2.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.000.000
078. Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	800.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	800.000
090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	7.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.000.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	1.400.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	3.500.000
σύνολο	30.000.000

4. Ήπειρος (ΗΠ)

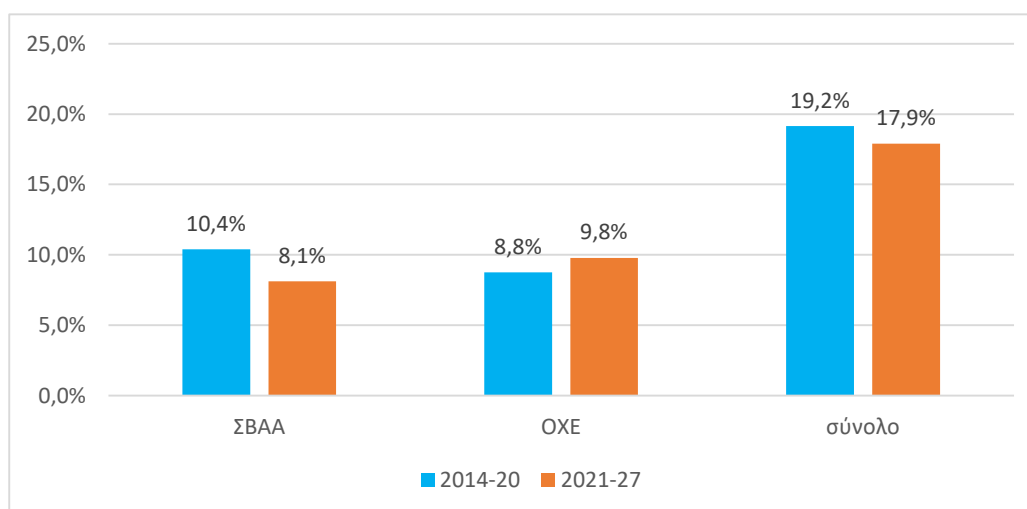
4.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Ηπείρου παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

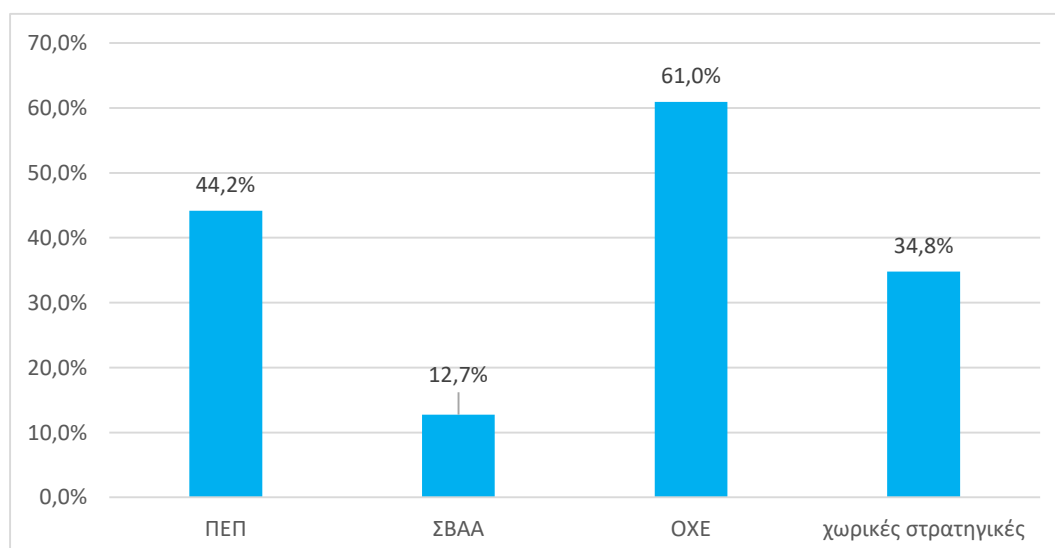
Πίνακας 4.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΑΜ-Θ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	295.504.762	30.700.000	25.900.000	56.600.000
2021-27	426.065.900	34.612.022	41.689.494	76.301.516

Γράφημα 4.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜΘ

Γράφημα 1.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΜ-Θ (2021-27 vs 2014-20)

4.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

4.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης πρόκειται να αντιμετωπίσουν περιβαλλοντικές προκλήσεις, αλλαγές από την κλιματική αλλαγή και ταυτόχρονα τη λειτουργική οργάνωση των αστικών κέντρων, με κοινωνικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις, την αναβάθμιση του δημόσιου αστικού χώρου, καθώς και της σχέσης της με τον περιαστικό χώρο των αστικών κέντρων. Αφορούν είτε Οικιστικές ενότητες (λειτουργικές περιοχές) ή πόλεις που αναπτύσσονται σε μία ή περισσότερες Δημοτικές Ενότητες με πληθυσμό > 50.000κατ, είτε πόλεις-έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Ιωάννινα (συνεχιζόμενη)
2	Άρτα (νέα)
3	Πρέβεζα (νέα)
4	Ηγουμενίτσα (νέα)

4.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Τα είδη των δράσεων είναι ενδεικτικά και θα καθοριστούν/ οριστικοποιηθούν όταν θα εγκριθούν οι σχετικές Στρατηγικές.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών.

Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

4.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

4.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Παρεμβάσεις Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης με ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα.
- Παρεμβάσεις βελτίωσης της λειτουργικότητας του αστικού χώρου
- Παρακολούθηση και περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ηχορύπανσης και της ακτινοβολίας – Χρήση καινοτόμων τεχνολογιών.
- Παρεμβάσεις για την ορθολογική διαχείριση του ελεύθερου δημόσιου χώρου.
- Αναζωογόνηση/ανάδειξη υποβαθμισμένων εκτάσεων που γειτνιάζουν με περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές/οικοσυστήματα
- Δημιουργία μεγάλων χώρων πρασίνου στα πυκνοδομημένα αστικά κέντρα.
- Προστασία και ανάδειξη των ιστορικών κέντρων.
- Δημιουργία μόνιμων δομών περιβαλλοντικής ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, στα αστικά κέντρα και προώθηση προγραμμάτων ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης για τον αστικό πληθυσμό.

4.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	6.228.006
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	17.806.011
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	500.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	10.078.006
σύνολο	34.612.022

4.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

4.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με τις δύο ΟΧΕ επιδιώκεται η δημιουργία ενός αυτοτελούς τουριστικού προϊόντος με διασύνδεση τόσο με τις τοπικές επιχειρήσεις (αγροδιατροφικές, μεταποιητικές και τουριστικές) όσο και με το συνολικό τουριστικό προϊόν της περιοχής. Η διαχείριση, οργάνωση και διακυβέρνηση της Πολιτιστικής Διαδρομής μπορεί να γίνει από έναν Οργανισμό Διαχείρισης Προορισμού (Destination Management Organization – DMO).

α/α	ΟΧΕ
1	Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου

Εκτός από τη συνέχιση της ΟΧΕ των Αρχαίων Θεάτρων, σχεδιάζεται η εκπόνηση εμπειρογνωμοσύνης για τον προσδιορισμό των περιοχών παρέμβασης και για άλλες στρατηγικές.

4.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι ΟΧΕ που θα χρηματοδοτηθούν από τον συγκεκριμένο τύπο δράσης θα συνδυαστούν και με δράσεις άλλων Στόχων Πολιτικής, όπως ΕΣ1.2, ΕΣ1.3, ΕΣ3.2, ΕΣ4.6, καθώς και ΕΣ4.α /ΕΚΤ+.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης.

Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

Αρμόδιες για την σύνταξη, υλοποίηση και παρακολούθηση των χωρικών στρατηγικών είναι οι σχετικές χωρικές αρχές ή φορείς (Τοπικές Αρχές).

4.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Η ΟΧΕ «Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου» πρέπει να αναθεωρηθεί και να εγκριθεί μέχρι το Μάρτιο του 2024.

4.3.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	20.844.746
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	10.422.374
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	10.422.374
σύνολο	41.689.494

5. Θεσσαλία (ΘΕΣ)

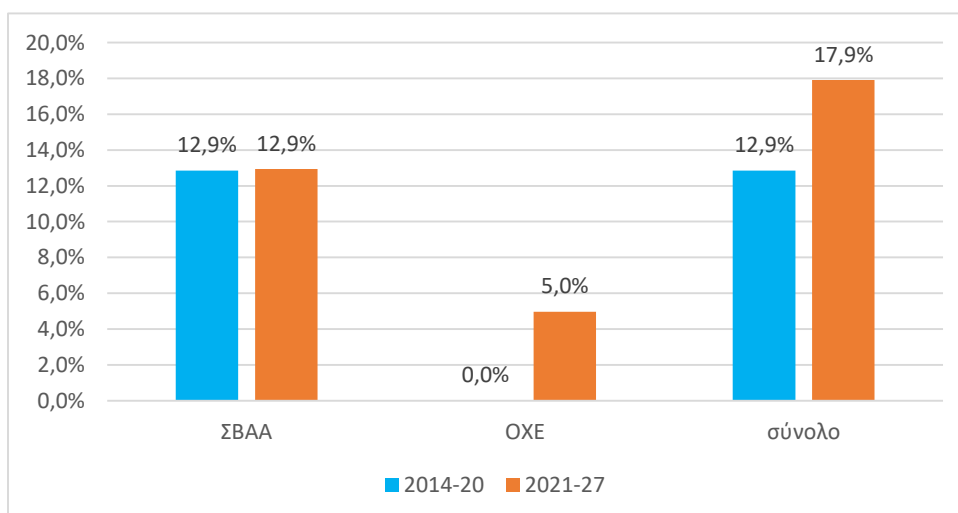
5.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά μάλιστα με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

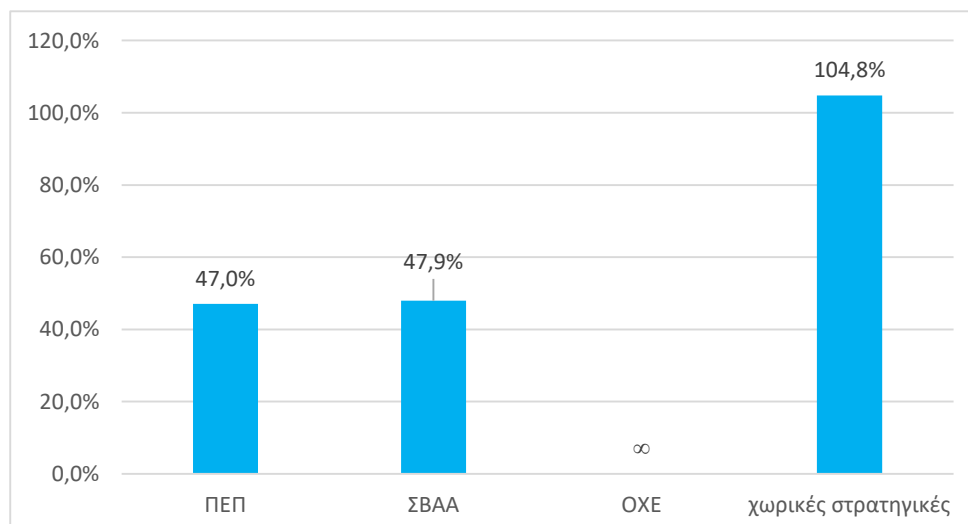
Πίνακας 5.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΘΕΣ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	376.696.492	48.429.429	0	48.429.429
2021-27	553.885.667	71.645.627	27.546.342	99.191.969

Γράφημα 5.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΘΕΣ

Γράφημα 5.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΘΕΣ (2021-27 vs 2014-20)

5.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

5.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Οι περιοχές παρέμβασης των ΣΒΑΑ θα προκύψουν από το στρατηγικό σχεδιασμό των φορέων τους, με τις αρχές του Προγράμματος, και δύναται να αφορούν σε τμήμα (περιοχή παρέμβασης) της πόλης, σε όλη την έκταση του εκάστοτε πολεοδομικού συγκροτήματος, να συμπεριλαμβάνουν περιστατικές περιοχές άμεσα συνδεδεμένες λειτουργικά με την πόλη, το σύνολο της δημοτικής ενότητας ή και περισσότερων δημοτικών ενότητων, σε κάθε περίπτωση με συνολικό πληθυσμό >50.000 κατοίκων.

Οι δράσεις σχεδιάζονται τοπικά και αντιμετωπίζουν σύνθετα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, της πολιτιστικής κληρονομιάς, του ανθρώπινου δυναμικού, ή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πόλεων, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία από την υλοποίηση αντίστοιχων ΣΒΑΑ στην Προγραμματική Περίοδο 2014-20.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Λάρισα (συνεχιζόμενη)
2	Βόλος (συνεχιζόμενη)
3	Τρίκαλα (συνεχιζόμενη)
4	Καρδίτσα (συνεχιζόμενη)

5.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η διαβούλευση σε τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο της κατάρτισης τους θα υποστηρίζεται από μία συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω ΣΒΑΑ και θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της ιδιοκτησίας των Στρατηγικών από τους δικαιούχους.

Η έγκριση των Στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

Οι Δήμοι είναι α) υπεύθυνοι για τη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής και β) θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων. Το επίπεδο και η μορφή της εμπλοκής τους στην υλοποίηση των Στρατηγικών συνδέεται πρωτίστως με τις διοικητικές τους ικανότητες.

5.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

5.2.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	12.000.000
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	15.000.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	2.000.000
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	42.645.627
σύνολο	71.645.627

5.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

5.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με ΟΧΕ επιδιώκεται αφενός μεν η ενίσχυση της Περιφέρειας ως τουριστικός προορισμός και η αξιοποίηση των μοναδικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων που διαθέτει, καθώς και η αντιμετώπιση των προβλημάτων στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

α/α	ΟΧΕ
1	Βορείων Σποράδων
2	Διαδρομή Πολιτισμού - Τουρισμού
3	Περιοχές που καταγράφουν αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης

5.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η έγκριση των Στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους

Η διαβούλευση θα υποστηρίζεται από μία συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω Στρατηγικών και θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της ιδιοκτησίας των Στρατηγικών από τους δικαιούχους.

Οι τύποι των δράσεων και οι κατηγορίες των παρεμβάσεων θα προσδιορισθούν κατά την προετοιμασία των ΟΧΕ, δεδομένου ότι ο σχεδιασμός τους γίνεται βάσει της «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγισης, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινωνικοοικονομικών εταίρων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών

5.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι ΟΧΕ «Βορείων Σποράδων» και «Διαδρομή Πολιτισμού - Τουρισμού» πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024.

5.3.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
083. Υποδομές ποδηλασίας	1.176.471
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	26.369.872
σύνολο	27.546.342

6. Ιόνιοι Νήσοι (ION)

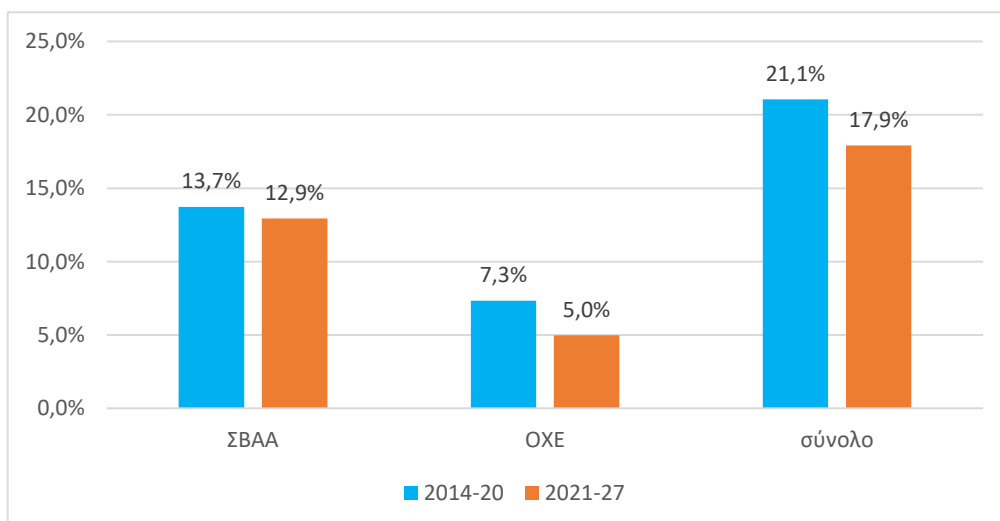
6.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

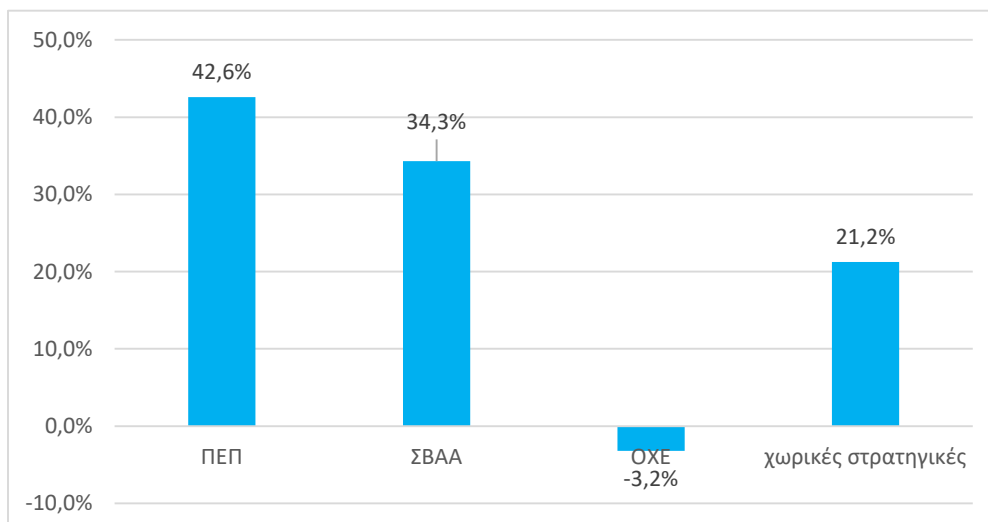
Πίνακας 6.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ION

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	201.696.536	27.700.000	14.779.000	42.479.000
2021-27	287.594.481	37.200.614	14.302.908	51.503.522

Γράφημα 6.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ION

Γράφημα 6.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ION (2021-27 vs 2014-20)

6.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

6.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα περιλαμβάνουν βιώσιμου αστικού τουρισμού, προστασίας, ανάδειξης & αξιοποίησης (μέσω της δικτύωσης κλπ) πολιτιστικών πόρων, αστικών αναπλάσεων (δημόσιων χώρων & κτιρίων/όψεων), μετριασμό αστικών κινδύνων κλπ, στο το πνεύμα της πρωτοβουλίας «Bauhaus» για την προώθηση της αειφορίας, της αισθητικής, της συνεργασίας και της βιωσιμότητας, ενώ στρατηγικές ΒΑΑ θα είναι συμβατές με τα ΣΒΑΚ.

Ιδιαίτερη μέριμνα δίδεται στην επικοινωνία των στοιχείων πολιτισμού της Περιφέρειας.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Κέρκυρα (συνεχιζόμενη)

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα είναι δυνατό να υλοποιηθεί και μια δεύτερη ΣΒΑΑ, χωρίς να είναι προς το παρόν προσδιορισμένη.

6.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για τις ΣΒΑΑ.

Η δε διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΣΒΑΑ, και υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

6.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι ΣΒΑΑ Κέρκυρας θα πρέπει να εγκριθεί μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθεί. Για την τυχόν δεύτερη δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

6.2.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	5.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	26.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	6.200.614
σύνολο	37.200.614

6.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

6.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η νέα ΟΧΕ που θα σχεδιαστεί θα βασίζεται στην ολοκληρωμένη τοπική στρατηγική για τον παράκτιο, θαλάσσιο χώρο και τα Μικρά Νησιά με εστίαση στη RIS («γαλάζια οικονομία» κλπ) ή/και στην κατεύθυνση των «έξυπνων», «βιώσιμων», «ανθεκτικών», «διασυνδεδεμένων» και «εξωστρεφών» χώρων.

Ιδιαίτερη μέριμνα δίδεται στην επικοινωνία των στοιχείων πολιτισμού της Περιφέρειας.

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Βιώσιμος τουρισμός (νέα)	χωρική εστίαση στην παράκτια ζώνη συμπεριλαμβανομένων των Μικρών Νησιών

6.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η έγκριση της στρατηγικής ΟΧΕ προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης της (μηχανισμός παρακολούθησης & συντονισμού) και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης

Η διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

Η ΟΧΕ συνδυάζεται με την πρωτοβουλία GReco Islands.

6.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται χρονικά ορόσημα.

6.3.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	1.302.908
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	6.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	6.500.000
σύνολο	14.302.908

7. Δυτική Ελλάδα (ΔΕ)

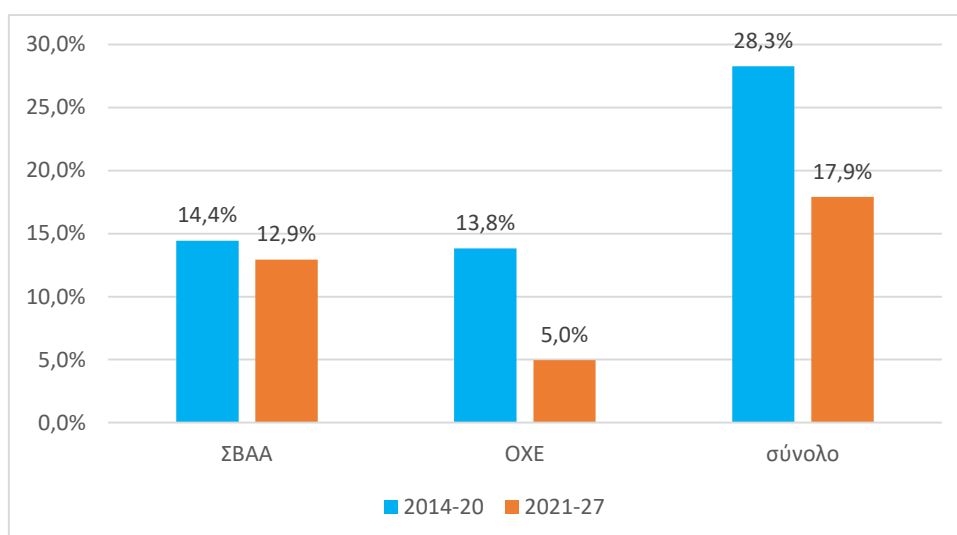
7.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γράφηματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

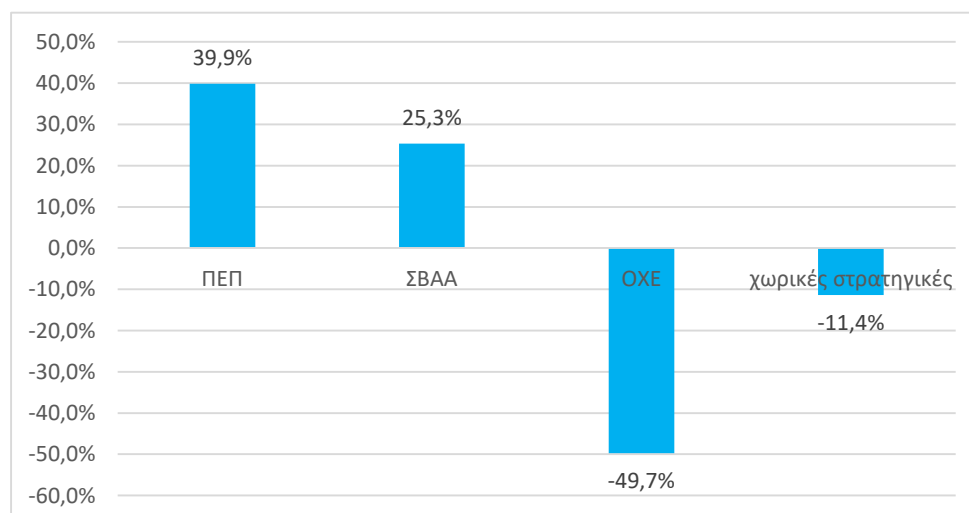
Πίνακας 7.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΔΕ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	449.335.884	64.860.000	62.153.953	127.013.953
2021-27	628.447.202	81.290.232	31.254.504	112.544.735

Γράφημα 7.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΔΕ

Γράφημα 7.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΔΕ (2021-27 vs 2014-20)

7.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

7.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής ανάπτυξης εντοπίζεται στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας και δύο ενδοπεριφερειακούς αναπτυξιακούς άξονες. Οι παρεμβάσεις στα αστικά κέντρα χαρακτηρίζονται από μία μεγάλη υποδομή σε κάθε μία: Πάτρα: Δημοτικό Νοσοκομείο, Αγρίνιο Πολιτιστικό κτίριο.

Στις λοιπές προκρίνεται η διάσταση του πολιτιστικού τουρισμού (Πύργος- Αρχαία Ολυμπία - Ήλιδα, ενώ στο Μεσολόγγι-Ξηρόμερο ο θαλάσσιος τουρισμός, η ιχθυοκαλλιέργεια, η αλιεία στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου και βιολογική κτηνοτροφία.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Πάτρα (συνεχιζόμενη)
2	Αγρίνιο (συνεχιζόμενη)
3	Μεσολόγγι - Ξηρόμερο (συνεχιζόμενη)
4	Πύργος - Αρχαία Ολυμπία - Ήλιδα (νέα)

7.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Το σύνολο σχεδόν των διαθέσιμων πόρων είναι δεσμευμένο από έργα της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου.

Οι ΣΒΑΑ υποστηρίζουν επενδύσεις που συνδυάζουν τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

7.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν αναφέρονται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

7.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας των πόλεων (όπως δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, δράσεις ενίσχυσης προστασίας του περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και διαχείρισης και ανάδειξης των περιβαλλοντικών πόρων των πόλεων)
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής (Ανάδειξη, προβολή, και βελτίωση ιστορικών τόπων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων καθώς και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, αποκατάσταση-ανάδειξη-επανάχρηση ιστορικών διατηρητέων μνημείων)
- Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ενίσχυση της δημόσιας συγκοινωνίας μέσω της χρήσης πράσινων λεωφορείων, δημιουργία

ποδηλατοδρόμων, βελτίωση της βαδισιμότητας στο αστικό οδικό δίκτυο, δημιουργία χώρων στάθμευσης)

- Ανέγερση / αναβάθμιση (και ενεργειακή) δημόσιων κτιρίων
- Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης των πόλεων
- Διαχείριση, παρακολούθηση υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Π.Δ.Ε. και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, με δράσεις όπως για την προστασία, τη διατήρηση και την αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων.)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία μέσω της ανάπτυξης πράσινων σημείων και τόπων ανακύκλωσης υλικών για τη διαλογή στην πηγή, της ανακύκλωσης ή /και επαναχρησιμοποίησης των επιμέρους ρευμάτων αποβλήτων και της ενίσχυσης της συμμετοχής των καταναλωτών με εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

7.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	3.000.000
043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	8.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	7.000.000
053. Έξυπνα ενεργειακά συστήματα (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ) και σχετικά συστήματα αποθήκευσης	6.000.000
066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.200.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.000.000
077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	850.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	4.000.000
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	10.000.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	3.050.000
095. Ψηφιοποίηση των μεταφορών όταν αφιερώνεται εν μέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: οδός	1.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	16.000.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	4.588.235
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	13.601.996
σύνολο	81.290.232

7.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

7.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα, εντοπίζει -κατ' αρχήν- τέσσερις (4) μη αστικές λειτουργικές ενότητες,

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Αιγιαλείας, Καλαβρύτων και Ερυμάνθου (νέα)	Ενίσχυση της συνεκτικότητας της περιοχής και των διαπεριφερειακών σχέσεων με την Πελοπόννησο
2	Διαδρομής Φύσης και Πολιτισμού της Αιτωλοακαρνανίας (νέα)	Ενίσχυση του πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής, με βασικούς πόλους τα πέντε αρχαία της θέατρα και τους υδάτινους πόρους της, με το πολυποίκιλο φυσικό της περιβάλλον, την τοπική κοινωνία και την πρωτογενή παραγωγή
3	Αμφιλοχίας και Ακτίου – Βόνιτσας (νέα)	Ποιοτική αναβάθμιση και ενίσχυση του παράκτιου τουρισμού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ορεινή ενδοχώρα, η ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγής και ιδίως της κτηνοτροφίας και της υδατοκαλλιέργειας
4	Παράλιο μέτωπο Αχαΐας και Ηλείας (νέα)	Ήπια τουριστική ανάπτυξη βασισμένη στην προστασία και ανάδειξη ιδίως των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πόρων

7.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι στρατηγικές θα οριστικοποιηθούν με βάση δέσμη κριτηρίων που θα θεσπιστούν.

Η εξειδίκευση των δράσεων που θα περιλαμβάνονται στις στρατηγικές θα οριστικοποιηθούν μέσα από τη διαδικασία της προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», με συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών, σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού στρατηγικών, προγραμματισμού και εφαρμογής δράσεων.

Υποστηρίζονται επενδύσεις που συνδυάζουν τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

7.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

7.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας οικισμών (δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, μείωση περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, προστασία περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και ανάδειξη περιβαλλοντικών πόρων)
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας περιβαλλοντικών και πολιτιστικών (αναβάθμιση και αποκατάσταση χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, διάνοιξη/ανάδειξη μονοπατιών, ενίσχυση λειτουργικότητας και

επισκεψιμότητας χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, δικτύωση πολιτιστικών φορέων στο πλαίσιο ενιαίας προβολής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων)

- Τουριστική ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων και εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος (σε συνδυασμό με διευρυμένες επιλογές διασκέδασης, αναψυχής, διαμονής, δράσεις σύγχρονου πολιτισμού, ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού κλπ)
- Ανέγερση / αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων
- Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης οικισμών
- Διαχείριση, παρακολούθηση, προστασία, διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της ΠΔΕ και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (γωνιές ανακύκλωσης, πράσινα σημεία, πράσινες γωνιές) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων.

7.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	3.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	4.500.000
053. Έξυπνα ενεργειακά συστήματα (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ) και σχετικά συστήματα αποθήκευσης	5.000.000
066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	1.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.000.000
077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	4.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	850.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	1.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.500.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	5.904.504
σύνολο	31.254.504

8. Στερεά Ελλάδα (ΣΤΕ)

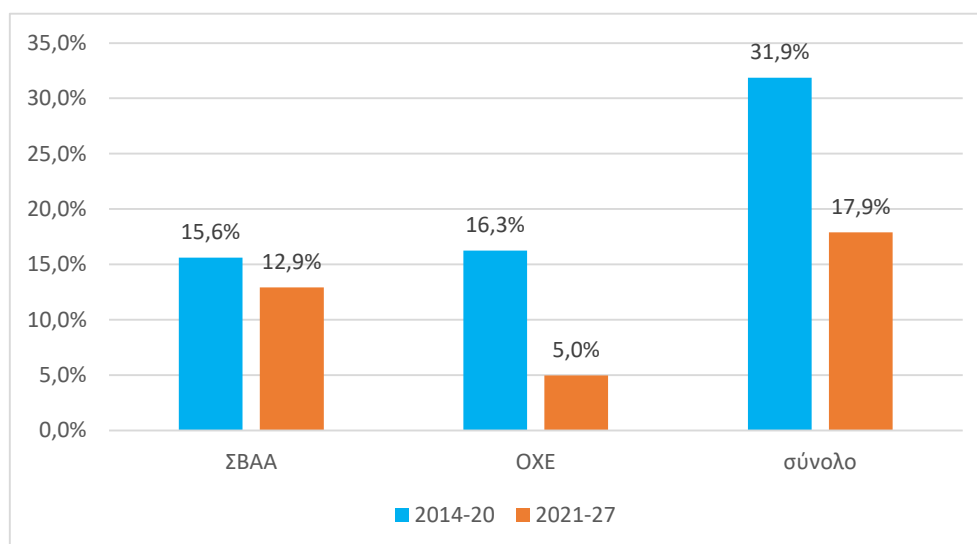
8.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γράφηματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

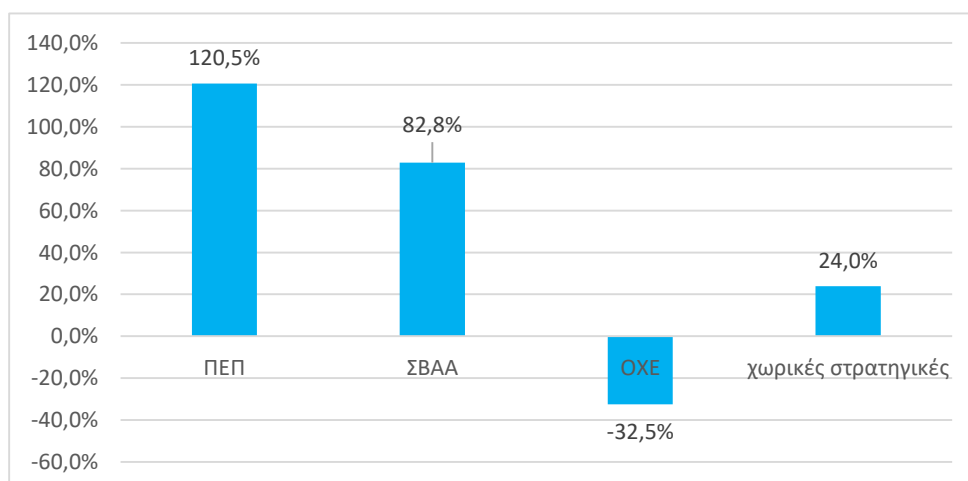
Πίνακας 8.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΣΤΕ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	193.228.396	30.150.000	31.400.000	61.550.000
2021-27	426.065.902	55.112.022	21.189.494	76.301.516

Γράφημα 7.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΣΤΕ

Γράφημα 8.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΣΤΕ (2021-27 vs 2014-20)

8.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

8.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Οι κοινοί στόχοι για τις ΣΒΑΑ στην Περιφέρεια είναι η ανάγκη για την αποκατάσταση του οικονομικού ιστού των πόλεων και της λειτουργίας τους ως κινητήριες δυνάμεις στην ευρύτερη περιοχή επιρροής, η αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης ιδίως περιοχών συγκέντρωσης μειονεκτικών κοινωνικών ομάδων, υποβαθμισμένων εμπορικών κέντρων και εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών/βιοτεχνικών/επαγγελματικών ζωνών, η αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης με αναζωογόνηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ανασυγκρότηση των κοινωνικών υποδομών, η προώθηση της σύνδεσης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στο αστικό περιβάλλον, η αντιστροφή της αστικής διάχυσης, η ανάκτηση του δημόσιου χώρου.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Χαλκίδα (συνεχιζόμενη)
2	Λαμία (συνεχιζόμενη)
3	Λιβαδειά (συνεχιζόμενη)
4	Θήβα (συνεχιζόμενη)

Είναι δυνατόν να σχεδιαστούν και άλλες ΣΒΑΑ, σύμφωνα με το ΠΧΣ Στερεάς Ελλάδας.

8.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι χωρικές ενότητες για εφαρμογή των ΣΒΑΑ θα προκύψουν έπειτα από ειδική εμπειρογνωμοσύνη

Η επιλογή των ΣΒΑΑ θα πραγματοποιηθεί με βάση κριτήρια που θα εξειδικευτούν στον οδηγό εφαρμογής, που θα εκπονηθεί στο πλαίσιο σχετικής εμπειρογνωμοσύνης.

Η διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΣΒΑΑ, και θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης.

8.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

8.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Υποστήριξη της ψηφιοποίησης δημοσίων οργανισμών και ερευνητικών φορέων
- Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων και Υποδομών
- Κατασκευή Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας
- Κατασκευή/Αναβάθμιση Υποδομών Ύδρευσης
- Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές
- Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών
- Υποδομές ποδηλασίας
- Κατασκευή οδών για τη βελτίωση της συνδεσιμότητας
- Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας

- Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός δομών στήριξης της απασχόλησης Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών υποδομών
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων

8.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	3.529.412
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5.882.353
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	4.705.882
062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	3.529.412
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	3.529.412
082. Τροχάιο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	2.941.176
083. Υποδομές ποδηλασίας	3.529.412
090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	5.882.353
121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	2.941.176
122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2.941.176
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.941.176
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.941.176
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	9.817.905
σύνολο	55.112.022

8.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

8.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Στόχοι των χωρικών στρατηγικών είναι η αξιοποίηση των τοποσήμων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, οι πολιτιστικές υποδομές, και χωρικές ενότητες με δυναμική περαιτέρω ανάπτυξης του τουρισμού, με έμφαση στον εναλλακτικό τουρισμό, η εξυγίανση και αποκατάσταση των επιβαρυσμένων περιοχών όπως ο ποταμός Ασωπός και η βιομηχανική περιοχή Σχηματαρίου – Οινοφύτων καθώς και η πληγείσα από την πυρκαγιά του 2021 Βόρεια Εύβοια.

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, προτείνεται η συνέχιση των δύο ΟΧΕ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, μετά από αναθεώρηση. Οι προτεινόμενες ΟΧΕ παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Πολιτιστική Διαδρομή (συνεχιζόμενη)	Ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού
2	ΛΑΠ Ασωπού (συνεχιζόμενη)	Περιβαλλοντική εξυγίανση
3	Ιαματικός τουρισμός (νέα)	Αιδηψός – Καμένα Βούρλα
4	Βόρεια Εύβοια (νέα)	Υποστήριξη του συνολικού σχεδίου για την περιβαλλοντική και κοινωνικο-οικονομική ανασυγκρότηση της περιοχής

8.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι κατάλληλες χωρικές ενότητες για εφαρμογή ΟΧΕ θα προκύψουν έπειτα από ειδική εμπειρογνωμοσύνη.

Η διαβούλευση και η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την διαμόρφωση των ΟΧΕ και υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης.

8.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

8.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Υποστήριξη της ψηφιοποίησης δημοσίων οργανισμών και ερευνητικών φορέων
- Κατασκευή οδών για τη βελτίωση της συνδεσιμότητας
- Προστασία και ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών (εναλλακτικού) τουρισμού
- Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών υποδομών
- Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση αξιόλογων χώρων φυσικής κληρονομιάς και ενίσχυση υποδομών προσβασιμότητας σε αυτούς

8.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	2.352.941
090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	4.705.882
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.764.706
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.941.176
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.941.176
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	5.483.612
σύνολο	21.189.494

9. Αττική (ΑΤΤ)

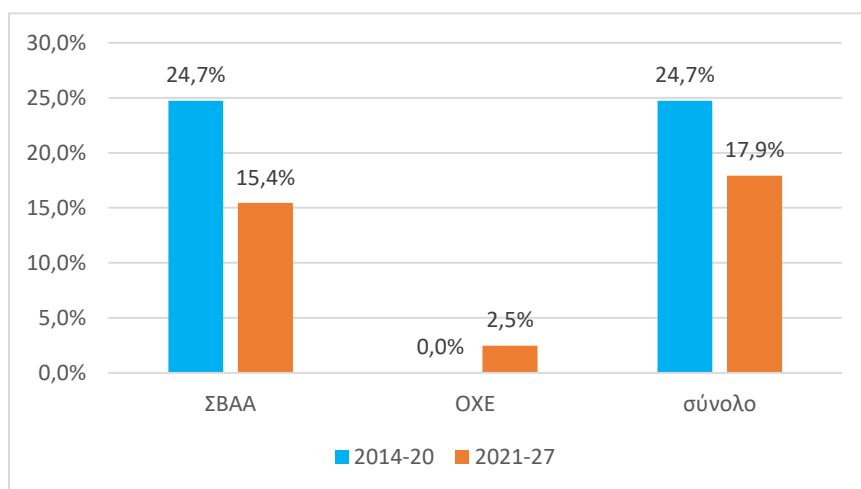
9.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Αττικής παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

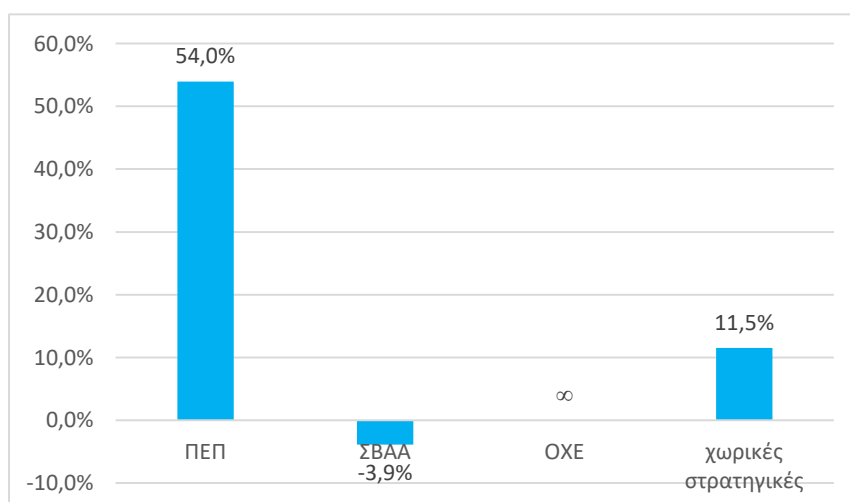
Πίνακας 9.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΑΤΤ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	1.050.256.190	259.815.061	0	259.815.061
2021-27	1.616.995.496	249.746.442	40.000.000	289.746.442

Γράφημα 9.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΤΤ

Γράφημα 9.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΑΤΤ (2021-27 vs 2014-20)

9.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές στρατηγικές (ΣΒΑΑ)

9.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Πυρήνα της πολιτικής για τις χωρικές στρατηγικές στην Αττική θα αποτελέσει και πάλι η ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής της αστικής μητροπολιτικής περιοχής της Περιφέρειας. Η ανάδειξη του διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Αττικής συνδέεται, επίσης, άμεσα με την αναβάθμιση των σημαντικών χώρων πρασίνου και των Πάρκων της Περιφέρειας, που μπορούν να ενισχύσουν την ελκυστικότητα της Αττικής και να δημιουργήσουν συνέργειες με την Πολιτιστική και την Τουριστική Ανάπτυξη.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Αθήνα (συνεχιζόμενη)
2	Πειραιάς (συνεχιζόμενη)
3	Δυτική Αθήνα (συνεχιζόμενη)
4	Νότιος Τομέας Αθηνών (συνεχιζόμενη)
5	Πολιτισμός και υποδομές / σύγχρονος πολιτισμός και δημιουργική οικονομία (νέα)
6	Μητροπολιτικό Πράσινο (νέα)
7	Αδριάνειο Υδραγωγείο(νέα)

Πέραν των ανωτέρω παρέχεται η δυνατότητα υλοποίησης χωρικών στρατηγικών με βάση τους αναπτυξιακούς άξονες Συγγρού, Πειραιώς, Ιεράς Οδού και Κηφισίας.

9.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η περιοχή παρέμβασης των υφιστάμενων στρατηγικών που θα συνεχιστούν προτείνεται να διευρυνθεί, ιδίως προς τους όμορους Δήμους.

Η υλοποίηση των στρατηγικών περί τους άξονες Συγγρού, Πειραιώς, Ιεράς Οδού και Κηφισίας θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα δημόσιας πρόσκλησης και συγκριτικής αξιολόγησης για τις περιοχές που καθορίζονται από τους παραπάνω οδικούς άξονες και μόνο.

Η διαβούλευση και η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την διαμόρφωση, την υλοποίηση και την επιτυχία της ΟΧΕ. Για την επιτυχία της η Αστική Αρχή επεξεργάζεται το πρόγραμμα της υλοποίησης της διαβούλευσης, το οποίο συμπεριλαμβάνει στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης.

Η πρόταση για τις θεματικές στρατηγικές θα προσδιορίζουν, μεταξύ των άλλων, και την περιοχή παρέμβασης.

Η διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των στρατηγικών, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

9.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν αναφέρονται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

9.2.4 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	15.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	36.000.000
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	6.700.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.200.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	6.200.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	12.000.000
086. Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων	11.000.000
124. Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και για εκπαίδευση ενηλίκων	500.000
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	15.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	25.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	38.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	81.646.442
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	1.500.000
σύνολο	249.746.442

9.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές στρατηγικές (ΟΧΕ)

9.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, με τις δύο ΟΧΕ επιδιώκεται αφενός μεν η ενίσχυση της Περιφέρειας ως τουριστικός προορισμός και η αξιοποίηση των μοναδικών φυσικών πόρων που διαθέτει για την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και κατά συνέπεια του πληθυσμού.

α/α	ΟΧΕ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Τριλογία της Αττικής	Οργάνωση και ανάδειξης του θεματικού άξονα του πολιτισμού μεταξύ Αθήνας, Ελευσίνας και Λαυρίου (Τριλογία της Αττικής), συνδέοντας τις τρεις από τις πιο σημαντικές περιοχές της Περιφέρειας κατά την αρχαιότητα και αναδεικνύοντας τη διαδρομή και τους αρχαιολογικούς χώρους, με στόχο τόσο τη διάχυση της τουριστικής κίνησης χωρικά σε όλη την Αττική, όσο και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και των εμπειριών
2	Νησιωτικό σύμπλεγμα της Αττικής	Ενίσχυση του τουρισμού, της οργάνωσης των δραστηριοτήτων περί αυτόν και βελτίωση της συνδεσιμότητας των νησιών της Περιφέρειας με την ηπειρωτική περιοχή.

Επιπροσθέτως είναι δυνατόν να σχεδιαστούν ΟΧΕ για περιοχές με σημαντικά προβλήματα, τόσο στο χωρικό σχεδιασμό και στις υποδομές, όσο και σε θέματα ευημερίας και κοινωνικής συνοχής (φτώχεια, παραβατικότητα, σχολική διαρροή, κλπ.) αλλά και περιπτώσεις περιοχών που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμοί κλπ.), στην Ανατολική και Δυτική Αττική.

9.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι παρεμβάσεις στις μη κατονομαζόμενες περιοχές θα αφορούν σε οικιστικές ενότητες (λειτουργικές περιοχές) που αναπτύσσονται σε μία ή περισσότερες Δημοτικές Ενότητες και με πληθυσμό < 50.000 κατ. Τυχόν υλοποίησή τους θα προκύψει μετά από δημόσια πρόσκληση και συγκριτική αξιολόγηση.

Τα κριτήρια επιλογής των ΟΧΕ θα εξειδικευτούν στον οδηγό εφαρμογής που θα εκπονηθεί στο πλαίσιο σχετικής εμπειρογνωμοσύνης.

Η έγκριση κάθε ΟΧΕ προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας με αντικείμενο την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίσπευση των σχετικών διαδικασιών.

Η διαβούλευση, στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ, διενεργείται σε τοπικό επίπεδο και υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία διασφαλίζει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

9.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν αναφέρονται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

9.3.4 Ενδεικτικές δράσεις

Οι δράσεις θα υλοποιηθούν υπό το πρίσμα της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής για τη μετατροπή της Ευρώπης στην πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050 και το μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία.

Ειδικότερα για τις δράσεις πολιτισμού, θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου, με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

9.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	3.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	1.500.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	1.000.000
086. Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων	1.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	10.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	10.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	11.000.000
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	500.000
σύνολο	40.000.000

10. Πελοπόννησος (ΠΕΛ)

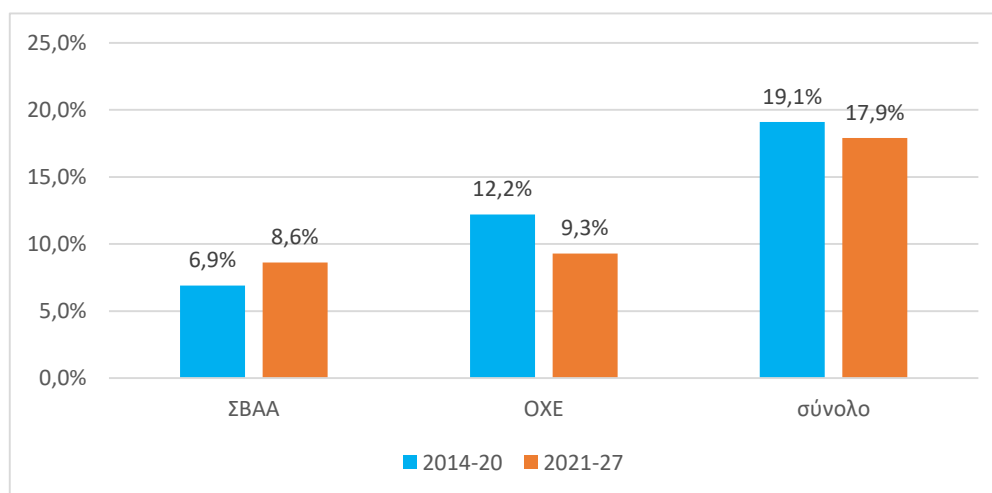
10.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

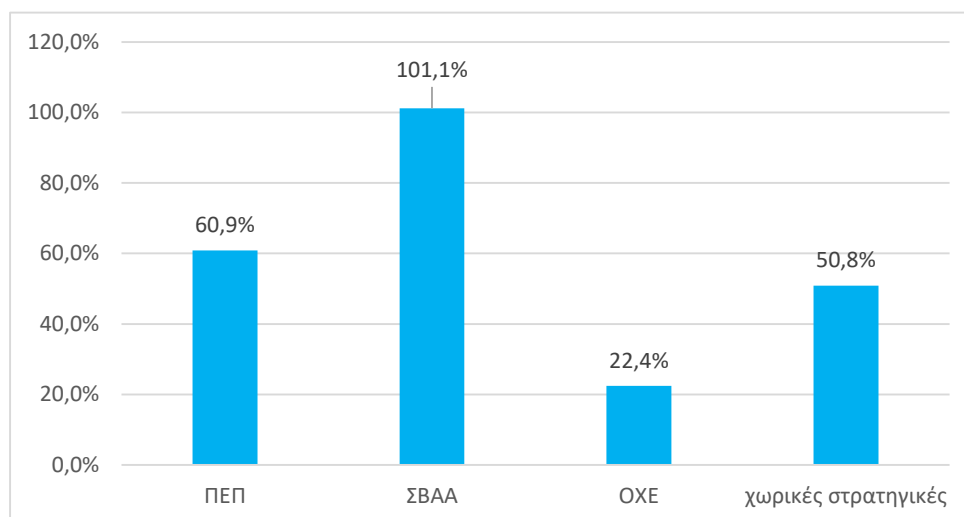
Πίνακας 10.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΠΕΛ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	254.905.332	17.585.000	31.100.000	48.685.000
2021-27	410.088.431	35.372.067	38.068.142	73.440.209

Γράφημα 10.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΠΕΛ

Γράφημα 10.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΠΕΛ (2021-27 vs 2014-20)

10.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

10.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Περιφέρεια είναι αποτέλεσμα ειδικής μελέτης που εκπόνησε.

Βασικές διαστάσεις στις ΣΒΑΑ είναι οι: α) ολοκληρωμένη αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων και β) η αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για σκοπούς καινοτομίας.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Καλαμάτα (συνεχιζόμενη)
2	Τρίπολη (συνεχιζόμενη)
3	Σπάρτη (νέα)
4	Κόρινθος – Λουτράκι/Περαχώρα – Αγ. Θεόδωροι (νέα)

10.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Η αξιολόγηση και η έγκριση των ΣΒΑΑ θα γίνει στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων τόσο ποσοτικών (π.χ. πληθυσμιακή συγκέντρωση) όσο και επί της ποιότητας των στρατηγικών, ως προς τους στόχους τους και ως προς το σύστημα διακυβέρνησής τους

Οι δράσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από περισσότερα του ενός Ταμεία.

Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων περιοχών θα γίνει κατόπιν διαδικασίας, ανοικτής πρόσκλησης ή κατάλληλης τεκμηρίωσης.

Θα αξιοποιηθούν πόροι από τα πεδία παρέμβασης των Στόχων Πολιτικής 1, 2 και 4.

Για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την υλοποίηση των ΣΒΑΑ προβλέπεται ενίσχυση των δικαιούχων με δράσεις Τεχνικής Βοήθειας από το παρόν πρόγραμμα ή/και από το Τομεακό Πρόγραμμα "Τεχνική Βοήθεια".

Για τον σχεδιασμό, ωρίμανση και υλοποίηση των ΣΒΑΑ θα συγκροτηθεί ειδική Ομάδα σε Περιφερειακό επίπεδο για την εξασφάλιση της υλοποίησης των Στρατηγικών.

10.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2023, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

10.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού και του πολιτισμού
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000
- Υλική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων
- Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών

- Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ
- Υποδομή και τροχαίο υλικό για καθαρές αστικές μεταφορές. Οι δράσεις για τις καθαρές αστικές μεταφορές θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τις μεταφορές. Οι δράσεις ηλεκτροκίνησης θα υλοποιηθούν κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος "Μεταφορές" και ΠΔΑΜ. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα θα συμπεριλάβει συμπληρωματικά τέτοιες δράσεις, στην περίπτωση που τέτοια έργα αποτελέσουν μέρος των νέων ή επικαιροποιημένων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Για τις δράσεις αναβάθμισης ενδοπεριφερειακού δικτύου και ηλεκτροκίνησης των αστικών συγκοινωνιών προβλέπεται η αξιοποίηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των αστικών κέντρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ

10.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	3.529.412
075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	5.882.353
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	117.647
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	1.058.824
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	8.313.244
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	6.470.588
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	4.117.647
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	5.294.118
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	588.235
σύνολο	35.372.067

10.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

10.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, πρόκειται να υλοποιηθούν τέσσερις (4) ΟΧΕ. Βασικές διαστάσεις είναι οι: α) ολοκληρωμένη αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων και β) η αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για σκοπούς καινοτομίας.

α/α	ΟΧΕ
1	Περιοχή Δήμων Ξυλόκαστρου -Ευρωστίνης, Σικυωνίων και Νεμέας
2	Περιοχή Δήμων Ναυπλίου, Επιδαύρου και Ερμιονίδας
3	Ορεινός όγκος Ταΰγέτου
4	Περιοχή Μεγαλόπολης

10.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι δράσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από περισσότερα του ενός Ταμεία.

Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων περιοχών θα γίνει κατόπιν διαδικασίας, ανοικτής πρόσκλησης ή κατάλληλης τεκμηρίωσης.

Θα αξιοποιηθούν πόροι από τα πεδία παρέμβασης των Στόχων Πολιτικής 1, 2 και 4.

Για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την υλοποίηση των ΣΒΑΑ προβλέπεται ενίσχυση των δικαιούχων με δράσεις Τεχνικής Βοήθειας από το παρόν πρόγραμμα ή/και από το Τομεακό Πρόγραμμα "Τεχνική Βοήθεια".

Για τον σχεδιασμό, ωρίμανση και υλοποίηση των ΣΒΑΑ θα συγκροτηθεί ειδική Ομάδα σε Περιφερειακό επίπεδο για την εξασφάλιση της υλοποίησης των Στρατηγικών.

Ο σχεδιασμός και εφαρμογή της ΟΧΕ Μεγαλόπολης θα πραγματοποιηθεί σε συντονισμό με το ΠΔΑΜ και με θεματική στόχευση τους τομείς τουρισμού και πολιτισμού ως εναλλακτικούς μοχλούς ανάπτυξης της περιοχής.

10.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται χρονικά ορόσημα από το Πρόγραμμα.

10.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού και πολιτισμού
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων
- Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών
- Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης Επισημαίνεται πως οι ενεργειακές αναβαθμίσεις θα οδηγήσουν σε αναβάθμιση κατά 2 κατηγορίες/ κλάσεις και μείωση τουλάχιστον

30% των εκπομπών CO₂. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ

- Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ

10.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	4.705.882
075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων	5.882.353
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	9.832.848
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	9.411.765
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	4.705.882
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	2.941.176
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	588.235
σύνολο	38.068.142

11. Βόρειο Αιγαίο (BAI)

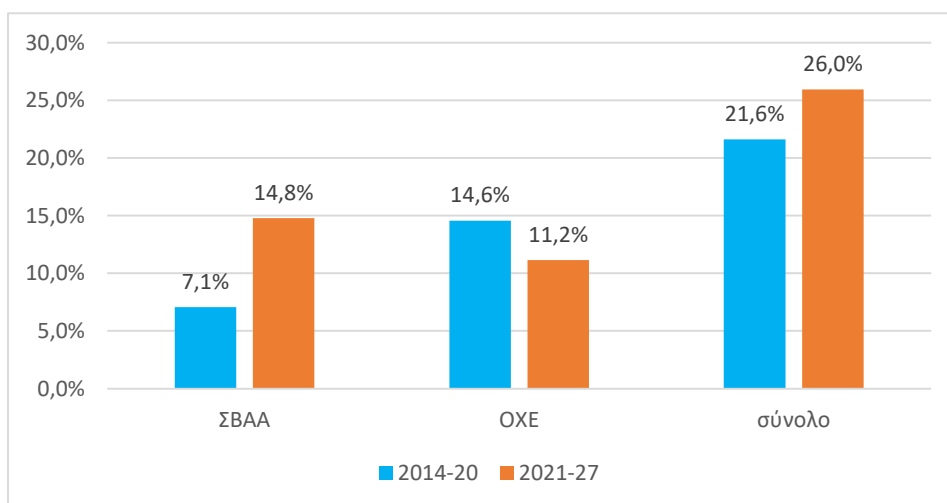
11.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γράφηματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

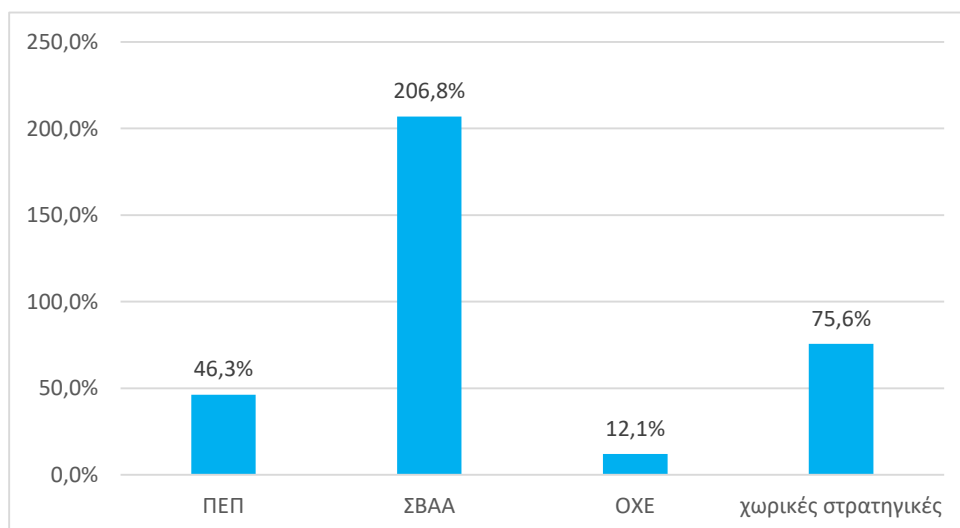
Πίνακας 11.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΒΑΙ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	269.341.277	19.000.000	39.213.700	58.213.700
2021-27	394.019.400	58.300.000	43.949.585	102.249.585

Γράφημα 1.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΒΑΙ

Γράφημα 11.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΒΑΙ (2021-27 vs 2014-20)

11.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

11.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η πολιτική για τις αστικές παρεμβάσεις προέκυψε από την σχετική με τη Χωρική Ανάπτυξη μελέτη προσανατολισμού, και από την τοπική διαβούλευση με την αυτοδιοίκηση & τους μηχανισμούς τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού. Τα είδη των δράσεων και οι κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων ΣΒΑΑ.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Μυτιλήνη (συνεχιζόμενη)
2	Χίος (συνεχιζόμενη)

11.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Ο σχεδιασμός των στρατηγικών θα πραγματοποιηθεί με βάση την προσέγγιση “bottom up”, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, λαμβάνοντας υπ’ όψη τα διδάγματα από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δύο ΣΒΑΑ (Μυτιλήνη και Χίος) την περίοδο 2014-2020. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα διαπιστώθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο:

- i. Καθυστέρηση στην ενεργοποίηση των ΣΒΑΑ
- ii. Μικρή συμμετοχή των τοπικών φορέων στον προγραμματισμό και την υλοποίηση
- iii. Έλλειψη εμπειρίας των Δήμων

Δημιουργείται στη Διαχειριστική Αρχή, με πόρους της Τεχνικής Βοήθειας, μόνιμος μηχανισμός υποστήριξης / ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των ΣΒΑΑ. Ο μηχανισμός θα αποτελείται από στελέχη της ΔΑ και «με την υποστήριξη συμβουλευτικής υπηρεσίας».

Αντικείμενα του Μηχανισμού είναι:

- i. Έκδοση προδιαγραφών και Οδηγού Σχεδιασμού των ΣΒΑΑ
- ii. Υποστήριξη της Δ.Α. για την Αξιολόγηση των προτεινόμενων ΣΒΑΑ
- iii. Διάγνωση των Αναγκών Υποστήριξης στη διακυβέρνηση των ΣΒΑΑ και την υλοποίηση των έργων
- iv. Επικοινωνία/συνεργασία με την Ειδική Μονάδα της ΕΑΣ
- v. Παρακολούθηση της εφαρμογής

11.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι ΣΒΑΑ θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν.

11.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Δημιουργία υποδομών βελτίωσης της ποιότητας ζωής (πχ διοικητικών, υγειονομικών και γενικότερα εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων) και με τη χρήση / αξιοποίηση ψηφιακών υποδομών.
- Αύξηση και βελτίωση της κινητικότητας και λειτουργικότητας των αστικών κέντρων.
- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος, τοπικής και περιφερειακής εμβέλειας και αναγνωρισιμότητας, των αστικών κέντρων για αύξηση / βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων.
- Βιοκλιματικές δημόσιες υποδομές κοινόχρηστων χώρων
- Αναπλάσεις δημόσιων κτηρίων και κοινόχρηστων ανοικτών χώρων, με ιδιαίτερη εστίαση στις χερσαίες ζώνες ή πέριξ αυτών των λιμανιών των πόλεων.
- Υποστήριξη των αστικών αρχών για αύξηση της ικανότητάς τους στον σχεδιασμό, διαχείριση και υλοποίηση δράσεων των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης.
- Μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές διαλογής και διαχείρισης στη πηγή (κομποστοποίηση), για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης, στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ

11.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	5.250.000
081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	2.800.000
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	9.600.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	9.000.000
085. Ψηφιοποίηση των μεταφορών όταν αφιερώνεται εν μέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: αστικές συγκοινωνίες	4.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	3.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	9.650.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	11.000.000
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	1.500.000
σύνολο	58.300.000

11.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

11.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, θα υλοποιηθεί μία ΟΧΕ για τα πέντε μικρά νησιά (Άγιος Ευστράτιος, Φούρνοι, Θύμιανα, Οινούσσες, Ψαρά) και την Ικαρία, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που απορρέουν από τις περιορισμένες τεχνικές, διοικητικές & οικονομικές δυνατότητες των Δήμων & των τοπικών φορέων.

Παράλληλα θα υλοποιηθούν και τέσσερα (4) ΤΑΠΤΟΚ για τα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας.

α/α	ΟΧΕ /ΤΑΠΤΟΚ	Συνοπτικά Στοιχεία
1	Μικρά νησιά (συνεχιζόμενη)	ΟΧΕ
2	Σάμος (νέα)	ΤΑΠΤΟΚ
3	Λήμνος (νέα)	ΤΑΠΤΟΚ
4	Χίος (πλην της πόλης) (νέα)	ΤΑΠΤΟΚ
5	Λέσβος (πλην της πόλης) (νέα)	ΤΑΠΤΟΚ

11.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι δράσεις και οι κατηγορίες πράξεων θα προσδιορισθούν κατά την εκπόνηση των αντίστοιχων Στρατηγικών, με σχεδιασμό βάσει της προσέγγισης “bottom up”, με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Για την ΟΧΕ προβλέπεται η δημιουργία ενός παράλληλου μηχανισμού τεχνικής βοήθειας & διοικητικής στήριξης στους φορείς των μικρών νησιών & η ενεργοποίηση θεσμικών εργαλείων (ΜΟΔ, ΕΕΤΑΑ, Αναπτυξιακοί Οργανισμοί κλπ). Ο μηχανισμός θα είναι κοινός με αυτόν των δύο ΣΒΑΑ.

Τα τέσσερα ΤΑΠΤΟΚ θα υλοποιηθούν από Ενδιάμεσο Φορέα που, στην περίπτωση αυτή, είναι οι αντίστοιχες Αναπτυξιακές Εταιρίες που εδρεύουν και δραστηριοποιούνται στα αντίστοιχα νησιά ως ΟΤΔ των προγραμμάτων Leader. Για τα ΤΑΠΤΟΚ θα δημιουργηθεί κοινός μηχανισμός υποστήριξης στο επίπεδο της ΔΑ.

Στις χωρικές στρατηγικές θα υλοποιηθούν δράσεις της πρωτοβουλίας GReco Islands συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις των Τομεακών Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».

11.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Η ΟΧΕ πρέπει να αναθεωρηθεί και να εγκριθεί μέχρι το Μάρτιο του 2024. Τα ΤΑΠΤΟΚ πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Σεπτέμβριο του 2023.

11.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Αναβάθμιση ή/ε δημιουργία λιμενικών υποδομών για βελτίωση της συνδεσιμότητας
- Βελτίωση ή/ε επέκταση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών
- Δημιουργία / βελτίωση υποδομών εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης ή/ε τουριστικής δραστηριότητας
- Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικών & φυσικών πόρων τοπικής & περιφερειακής εμβέλειας
- Ανάπλαση, ανάδειξη & αξιοποίηση κοινόχρηστων δημόσιων χώρων
- Βιοκλιματικές αναπλάσεις σε κοινόχρηστους ανοικτούς χώρους
- Υποστήριξη των τοπικών φορέων για ανάπτυξη ικανοτήτων σχεδιασμού, διαχείρισης & υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης
- Μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές διαχείρισης στη πηγή, για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης, στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ

11.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	2.000.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	6.149.585
090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	7.500.000
113. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	4.000.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	3.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	5.700.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	3.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	7.500.000
169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	3.100.000
σύνολο	43.949.585

12. Νότιο Αιγαίο (ΝΑΙ)

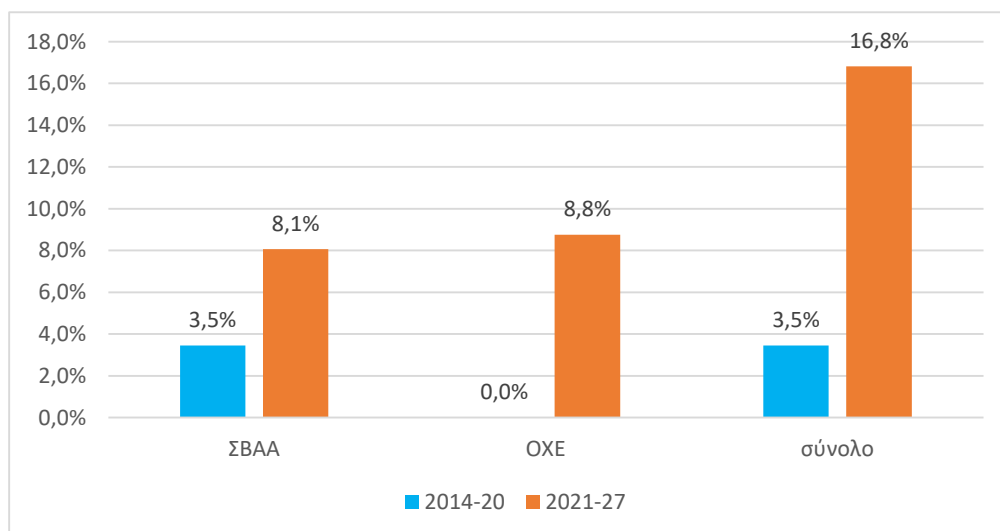
12.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

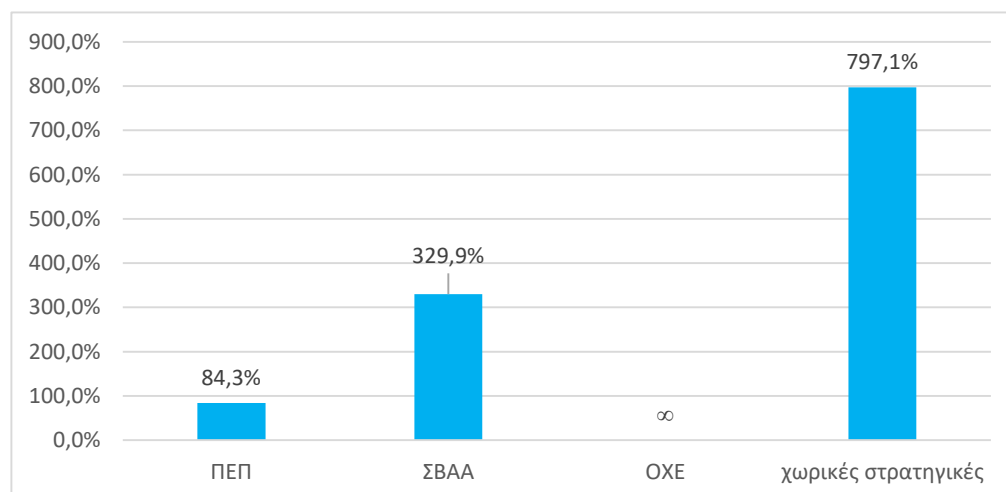
Πίνακας 12.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΝΑΙ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	154.847.416	5.350.624	0	5.350.624
2021-27	285.352.150	23.000.000	25.000.000	48.000.000

Γράφημα 12.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΝΑΙ

Γράφημα 12.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΝΑΙ (2021-27 vs 2014-20)

12.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

12.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου δεν εντοπίζονται οικιστικές πυκνώσεις, λόγω της νησιωτικότητας. Παρ' όλα αυτά το Πρόγραμμα στοχεύει στη βελτίωση των λειτουργιών και της ελκυστικότητας των μεγαλύτερων οικισμών, που είναι έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων και με ελάχιστο μόνιμο πληθυσμό 5.000 κατοίκων. Τα κριτήρια αυτά πληρούν οι οικισμοί του Πίνακα που ακολουθεί.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Ρόδος (συνεχιζόμενη)
2	Κάλυμνος (νέα)
3	Κως (νέα)
4	Νάξος (νέα)
5	Ερμούπολη (νέα)

12.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Οι ΣΒΑΑ μπορεί να καλύπτουν το σύνολο ή μέρος κάθε οικισμού.

Θα εγκριθούν τέσσερις (4) ΣΒΑΑ, μετά από πρόσκληση της ΔΑ για υποβολή Σχεδίων, με ανταγωνιστική διαδικασία.

Στο Πρόγραμμα προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης πρόσθετων πόρων από άλλες Προτεραιότητες, ήτοι:

- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού
- Παρεμβάσεις τόνωσης της τοπικής αγοράς εργασίας (μέσω δράσεων προώθησης στην απασχόληση ανέργων σε κλάδους αιχμής και αναδυόμενους τομείς της περιφερειακής οικονομίας)
- Ενίσχυση της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες (Κοινωνικές Δομές)
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και Ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων ευπαθών/ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, περιλαμβανομένων των κατοίκων απομακρυσμένων νησιών)

Η διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο και υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ). Μέσα από τη διαδικασία σχεδιασμού (bottom up) θα εξειδικευτούν/οριστικοποιηθούν οι δράσεις κάθε ΣΒΑΑ.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής.

12.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2024, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

12.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Βελτίωση της αστικής κινητικότητας και συνολικά της προσβασιμότητας και λειτουργικότητας του αστικού χώρου,
- Εξοικονόμηση ενέργειας και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων, υποδομών και κοινόχρηστων χώρων,
- Ανάπτυξη εφαρμογών 'έξυπνης' πόλης
- Ανάδειξη του ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού και κτιριακού αποθέματος,
- Προστασία και ανάδειξη του ιστορικού, πολιτιστικού κεφαλαίου,
- Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών,
- Ενίσχυση κοινωνικών υποδομών που συμβάλουν στην ένταξη στην κοινότητα (εξαιρουμένων δομών στέγασης οποιουδήποτε τύπου)
- Καθαρές αστικές μεταφορές
- Αντιπλημμυρική προστασία

12.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	1.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5.500.000
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	500.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	3.000.000
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	1.500.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	500.000
093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	1.000.000
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	1.200.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	800.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.000.000
168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	4.000.000
σύνολο	23.000.000

12.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

12.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Το Πρόγραμμα αποσκοπεί στην την άμβλυνση των μειονεκτημάτων που δημιουργούν τα γεωγραφικά και γεωφυσικά χαρακτηριστικά/ φυσιογνωμία των νησιών (ασυνέχεια του χώρου, έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες και αντίστοιχα διαφοροποιημένες ανάγκες, απουσία μεγάλων αστικών κέντρων) και στην αντιμετώπιση της έλλειψης βασικών υποδομών και μικρού βαθμού αξιοποίησης των πόρων, καθώς και αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε μικρά νησιά της ΠΝΑ, πληθυσμού έως 3.100 κατοίκων. Προτείνονται δύο (2) ΟΧΕ, ως κατωτέρω.

α/α	ΟΧΕ
1	μικρά νησιά Δωδεκανήσου (νέα)
2	μικρά νησιά Κυκλάδων (νέα)

12.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Στο Πρόγραμμα προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης πρόσθετων πόρων από άλλες Προτεραιότητες, ήτοι:

- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού
- Παρεμβάσεις τόνωσης της τοπικής αγοράς εργασίας (μέσω δράσεων προώθησης στην απασχόληση ανέργων σε κλάδους αιχμής και αναδυόμενους τομείς της περιφερειακής οικονομίας)
- Ενίσχυση της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες (Κοινωνικές Δομές)
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και Ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων ευπαθών/ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, περιλαμβανομένων των κατοίκων απομακρυσμένων νησιών)

Η διαβούλευση διενεργείται σε τοπικό επίπεδο και υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ). Μέσα από τη διαδικασία σχεδιασμού (bottom up) θα εξειδικευτούν/οριστικοποιηθούν οι δράσεις κάθε ΣΒΑΑ.

Η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής.

Στις ΟΧΕ προβλέπεται η συνδρομή της πρωτοβουλίας «Greco Islands» , καθώς και η πρωτοβουλία για το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus για τη διαμόρφωση προσιτών, προσβάσιμων και ποιοτικών τόπων διαβίωσης, μέσα από τη συνεργασία και διαλειτουργικότητα της επιστήμης της τέχνης και του πολιτισμού.

12.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται ειδικά ορόσημα. Ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (2021/1060).

12.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση υποδομών και υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης
- Εξοικονόμηση ενέργειας και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων, υποδομών και κοινόχρηστων χώρων
- Ορθολογική και αποδοτική διαχείριση πόσιμου ύδατος
- Προστασία και αξιοποίηση πολιτιστικών και φυσικών πόρων
- Αξιοποίηση ΤΠΕ, καθώς και δημιουργία προϋποθέσεων οικονομικής ανάπτυξης
- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων και των επισκεπτών

12.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	1.000.000,0
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	4.000.000,0
062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	2.000.000,0
063. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.500.000,0
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	2.500.000,0
093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	2.500.000,0
121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	1.250.000,0
122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2.250.000,0
128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	2.000.000,0
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.000.000,0
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.000.000,0
σύνολο	25.000.000,0

13. Κρήτη (ΚΡ)

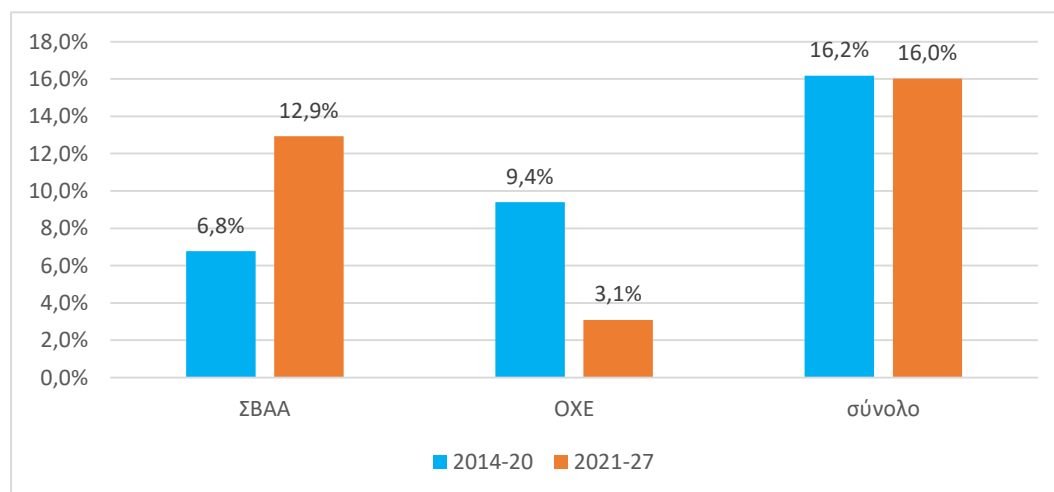
13.1. Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) που διατίθεται για τις χωρικές στρατηγικές της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 στην Περιφέρεια Κρήτης παρουσιάζεται στον Πίνακα και τα Γραφήματα που ακολουθούν, συγκριτικά με την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

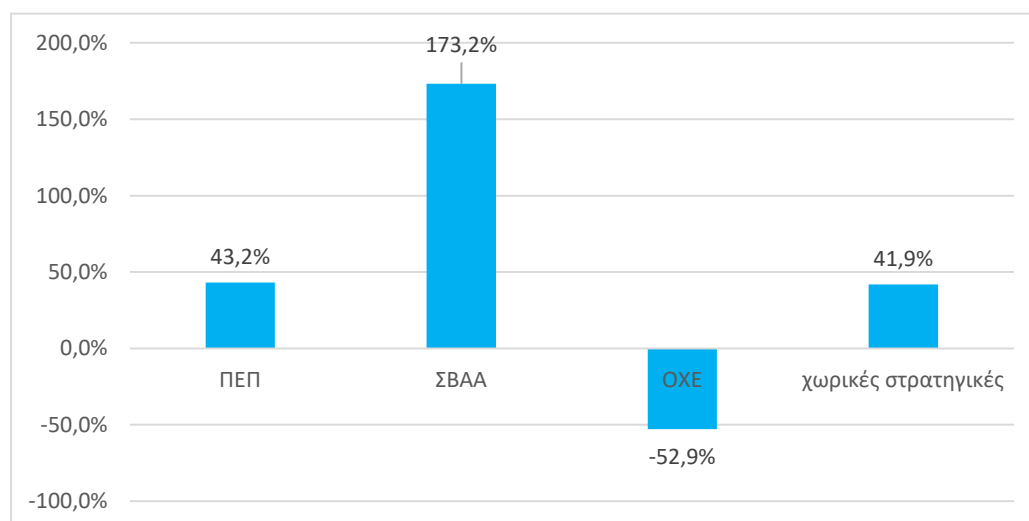
Πίνακας 13.Α. Συνολική ΔΔ για τις χωρικές στρατηγικές στην Περιφέρεια ΚΡ

ΠΠ	ΠΕΠ	ΣΒΑΑ	ΟΧΕ	σύνολο
2014-20	394.196.731	26.733.612	37.050.000	63.783.612
2021-27	564.537.315	73.023.428	17.461.635	90.485.064

Γράφημα 13.Α. Ποσοστιαία χρηματοδότηση των χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΚΡ

Γράφημα 13.Β. Ποσοστιαία μεταβολή ΔΔ χωρικών στρατηγικών στο ΠΕΠ ΚΡ (2021-27 vs 2014-20)

13.2. Ειδικός Στόχος 5.i Αστικές παρεμβάσεις

13.2.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Η εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα υλοποιηθεί στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων, με κύριες επιδιώξεις την προώθηση έξυπνων, πράσινων, παραγωγικών και δίκαιων παρεμβάσεων που μετασχηματίζουν την οικονομία των περιοχών παρέμβασης, αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και βελτιώνουν την καθημερινότητα και ποιότητα ζωής των κατοίκων, χωρίς αποκλεισμούς.

α/α	ΣΒΑΑ / Πόλεις
1	Ηράκλειο (συνεχιζόμενη)
2	Χανιά (συνεχιζόμενη)
3	Ρέθυμνο (νέα)
4	Άγιος Νικόλαος (νέα)

13.2.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Δεν αναφέρονται ειδικά θέματα.

13.2.3 Χρονικά Ορόσημα

Οι συνεχιζόμενες στρατηγικές θα πρέπει να εγκριθούν μέχρι το Μάρτιο του 2023, αφού εν τω μεταξύ επικαιροποιηθούν. Για τις νέες δεν τίθεται χρονικό ορόσημο.

13.2.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Εφαρμογές ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα τοπικής εμβέλειας
- Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα
- Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών
- Αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων στο αστικό περιβάλλον
- Συμπλήρωση / Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης
- Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας
- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας
- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας
- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος
- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων
- Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών
- Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων
- Επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, υποδομών και διεργασιών
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

13.2.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	2.500.000
024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.000.000
040. Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ ή στις μεγάλες επιχειρήσεις και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	3.000.000
045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	7.500.000
058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	8.000.000
062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	6.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.000.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	18.025.428
082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	2.498.000
083. Υποδομές ποδηλασίας	4.000.000
121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	4.000.000
127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	3.500.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	11.000.000
σύνολο	73.023.428

13.3. Ειδικός Στόχος 5.ii Έξω-αστικές παρεμβάσεις

13.3.1 Περιοχές παρέμβασης και βασικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πρόγραμμα, προβλέπεται η υλοποίηση μιας ΟΧΕ, βασισμένη στις εμβληματικές διαδρομές πολιτισμού και περιβάλλοντος με νέες /εναλλακτικές μορφές τουρισμού, βιώσιμων στις νέες παγκόσμιες συνθήκες και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που θα εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και θα ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

α/α	ΟΧΕ
1	Εμβληματικές Διαδρομές Πολιτισμού και Περιβάλλοντος της Κρήτης

13.3.2 Ζητήματα σχεδιασμού & Διακυβέρνησης

Δεν αναφέρονται ειδικά θέματα.

13.3.3 Χρονικά Ορόσημα

Δεν τίθενται χρονικά ορόσημα από το Πρόγραμμα.

13.3.4 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων

- Εφαρμογές ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα τοπικής εμβέλειας
- Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας
- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου
- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος
- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων των αστικών/ημιαστικών κέντρων
- Τουριστική Προβολή
- Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

13.3.5 Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης και κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης

Πεδία Παρέμβασης	συνολική ΔΔ (€)
016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	700.000
024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	1.000.000
067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	800.000
079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	4.861.635
093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	3.300.000
165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	1.000.000
166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.800.000
167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.000.000
σύνολο	17.461.635